

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

*Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 463 /2012 Prezydium
Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 25 października 2012 r.*

**na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym Uniwersytetu Jana Kochanowskiego
w Kielcach
przeprowadzonej w dniach 1-3 grudnia 2014 r.**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA) w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Joachim Pichura - członek PKA,

członkowie:

prof. dr hab. Adam Romaniuk – ekspert merytoryczny, członek PKA;

prof. dr hab. Stefania Walasek - ekspert merytoryczny PKA;

prof. dr hab. Danuta Strahl - ekspert ds. jakości PKA, członek PKA;

dr Artur Stefański – ekspert ds. pracodawców, członek PKA;

dr Grzegorz Zgraja – ekspert ds. międzynarodowych PKA

mgr Agnieszka Socha-Woźniak - ekspert ds. formalno-prawnych PKA;

mgr Magdalena Michalik- Sztumska - ekspert PKA, przedstawiciel KRDP;

Dawid Kolenda - ekspert PKA, przedstawiciel PSRP.

Informacja o wizytacji i jej przebiegu.

Ocena instytucjonalna przeprowadzona była na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach po raz pierwszy. Odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej zgodnie z harmonogramem prac wyznaczonym przez Prezydium Komisji na rok akademicki 2014/2015. Ocena instytucjonalna poprzedzona była pozytywną programową oceną jakości kształcenia dokonaną przez PKA na podstawie przepisów obowiązujących do 30 września 2011 roku, na kierunkach: „pedagogika” (Uchwała Nr 131/2009), „edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” (Uchwała Nr 637/2009), oraz „edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych” (Uchwała Nr 638/2009). Prowadzone na Wydziale pozostałe dwa kierunki: „praca socjalna” oraz „wzornictwo” - nie były dotychczas przez PKA oceniane.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą dotyczącą ocen instytucjonalnych dokonywanych przez Polską Komisję Akredytacyjną. Raport Zespołu Oceniającego opracowano na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu Samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, oceny zaplecza naukowo-dydaktycznego, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, nauczycielami akademickimi, pracownikami administracyjnymi, pracodawcami, doktorantami oraz studentami.

Przed wizytacją członkowie Zespołu zapoznali się z Raportem Samooceny przekazanym przez Władze Uczelni i raportami z dotychczasowych ocen kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym UJK.

Wizytacja w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach rozpoczęła się spotkaniem z Władzami Uczelni oraz Wydziału. W trakcie wizytacji Zespół odbył spotkania z interesariuszami wewnętrznymi: studentami, doktorantami, uczestnikami studiów podyplomowych, pracownikami naukowo-dydaktycznymi i administracyjnymi, a także z interesariuszami zewnętrznymi: pracodawcami, którzy reprezentują lokalny rynek pracy. Odbyły się też spotkania z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale, oraz spotkania z Dziekanem, Prodziekanami, osobami odpowiedzialnymi za prowadzenie kierunków studiów, badaniami naukowymi, praktykami, przedstawicielami Samorządu Studentów oraz Doktorantów. Przeprowadzono także wizytację bazy dydaktycznej WPiA wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnego podsumowania jej wyników, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował Władze Uczelni oraz Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

I. Strategia określona przez jednostkę

1) Strategia rozwoju jednostki jest zbieżna z misją i strategią uczelni oraz uwzględnia politykę zapewniania wysokiej jakości kształcenia,

Uczelnia posiada opracowaną misję, której celem jest „*prowadzenie wyspecjalizowanych badań naukowych oraz wszechstronnej działalności edukacyjnej z uwzględnieniem i poszanowaniem zasad humanizmu, demokracji i tolerancji*”. Przyjęto, że funkcjonowanie Uczelni skierowane będzie na kształcenie „*w duchu samodzielnego myślenia i swobodnej wymiany poglądów*”. Uczelnia przypisała priorytet w przyjętej misji jej edukacyjnym aspektom, które operacjonalizuje poprzez dbałość o poziom badań naukowych i kształcenie akademickie, systematyczne rozwijanie współpracy międzynarodowej i osiąganie wysokiego poziomu usług dydaktycznych. Strategię rozwoju Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

na lata 2012-2020 wyznaczają cele: Nauka – Edukacja – Baza – Otoczenie – Zarządzanie. W oparciu o misję i strategię Uczelni została sformułowana misja i strategia rozwoju Wydziału **Pedagogicznego i Artystycznego na lata 2012-2020**. Misja Wydziału, zgodnie z misją Uniwersytetu zobowiązuje społeczność akademicką do przejawiania wysokiej troski o jedność badań naukowych i edukacji oraz wysoką jakość kształcenia. Misją Wydziału jest kształcenie specjalistów dysponujących ugruntowaną wiedzą i umiejętnościami zawodowymi, spełniających oczekiwania współczesnego rynku pracy oraz praca naukowa w obszarze nauk humanistycznych, nauk społecznych i sztuki. Swoją misję Wydział realizuje poprzez prowadzenie wielosektorowych badań naukowych w zakresie nauk humanistycznych, nauk społecznych i sztuki na najwyższym poziomie, aktywne uczestnictwo w międzynarodowej działalności naukowej oraz ścisłą współpracę z polskimi i międzynarodowymi instytucjami naukowo-badawczymi. Strategia rozwoju Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego nawiązuje do strategii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego stawiając sobie za cel utrzymanie wysokiej pozycji naukowej w ocenie parametrycznej, uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika oraz sztuk plastycznych w dziedzinie sztuki pięknej.

2) Jednostka opracowała koncepcję kształcenia obejmującą studia I i II stopnia, studia doktoranckie i podyplomowe, zwane dalej „studiami”, spójną z jej celami strategicznymi.

Przyjęta koncepcja kształcenia na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym jest spójna z obowiązującą misją i strategią Uczelni. Wydział Pedagogiczny i Artystyczny realizuje w swojej strategii priorytety strategii Uniwersytetu w obszarze *Nauka*, zakładając wspieranie rozwoju, umiędzynarodowienia i komercjalizacji badań, natomiast w obszarze *Edukacja*, wysoką jakość i różnorodność oferty kształcenia w zakresie nauk humanistycznych, nauk społecznych oraz sztuk plastycznych i sztuki muzycznej.

Jednostka opracowała programy kształcenia dla studiów I i II stopnia, studiów doktoranckich i podyplomowych, które prowadzone są zgodnie z programami kształcenia uchwalonymi przez radę podstawowej jednostki organizacyjnej i w pełni pozwalają na osiągnięcie wytyczonych celów kształcenia. Zostały one zatwierdzone po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu studenckiego.

3) Jednostka identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym, uwzględniając znaczenie jakości kształcenia.

Wydział Pedagogiczny i Artystyczny wspiera w szerokim zakresie potrzeby rynku pracy, poszerza oferty kształcenia i dostosowuje do aktualnej sytuacji gospodarczej regionu, prowadzi w środowisku ekspertyzy, projekty badawcze oraz bierze aktywny udział w pracach zespołów doradczych na szczeblu gminy, powiatu i województwa. Wspólne przedsięwzięcia Wydziału i instytucji na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym sprzyjają wymianie poglądów, podejmowaniu wspólnych działań jak konferencje i seminaria, warsztaty, koncerty wystawy oraz realizacji praktyk zawodowych i staży. Wspólne inicjatywy z Gronem Targowym Kielce, Kieleckim Parkiem Technologicznym i Inkubatorem Przedsiębiorczości

umożliwiają dostosowanie programu kształcenia do potrzeb rynku. Współpraca Wydziału z samorządem terytorialnym, placówkami edukacyjnymi i opiekuńczo-wychowawczymi wyznacza wysoką pozycję Wydziału w Kielcach i województwie świętokrzyskim.

Opracowana koncepcja kształcenia i działalność naukowo-badawcza świadczą iż Wydział identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym, uwzględniając znaczenie jakości kształcenia. Działalność Wydziału dąży do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia i prowadzonych badań naukowych/artystycznych z uwzględnieniem potrzeb otoczenia kulturalnego i społeczno-gospodarczego regionu, w tym rynku pracy.

4) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie kształtowania oferty edukacyjnej jednostki oraz budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia.

Wydział Pedagogiczny i Artystyczny Uniwersytetu im. Jana Kochanowskiego w Kielcach (UJK) ma sformułowaną misję i opracowaną strategię rozwoju na lata 2012-2020 spójną z misją i strategią rozwoju Uniwersytetu, opartą na pięciu priorytetach: *Nauka- Edukacja- Baza- Otoczenie- Zarządzanie*.

Priorytet IV. z definicji zakłada otwarcie jednostki na współpracę w regionie, kraju i zagranicą.

Budując misję i strategię rozwoju zdiagnozowano podmioty, które mają pośredni lub bezpośredni wpływ na Wydział lub na które wpływa Wydział. Wśród interesariuszy wewnętrznych wymienia się aktualnych studentów oraz zatrudnionych w ocenianej Jednostce jak i w innych jednostkach UJK nauczycieli akademickich i pracowników administracji. Interesariuszami zewnętrznymi są osoby zatrudnione w jednostkach dydaktycznych, jednostkach samorządowych, naukowych i potencjalni kandydaci na studia, do których kierowana jest oferta edukacyjna. Identyfikowanie interesariuszy zewnętrznych z konkretnymi osobami, a nie podmiotami, które reprezentują, może być dla Wydziału niebezpieczne. Cytowany zapis z raportu samooceny można jednak z pewnością traktować jako niefortunny dobór słów, tym bardziej, że analiza procesów, działań, dokumentów, ale i dalsza lektura raportu samooceny wskazują, że Wydział współpracuje w sposób zinstytucjonalizowany z wieloma podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Należy też podkreślić, jako walor Wydziału, że aktywna jest również nieformalna współpraca oparta na relacjach interpersonalnych.

Wydział wspólnie z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi prowadzi systematyczną ocenę i ewaluację procesu kształcenia na spotkaniach odpowiednich gremiów (Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia i Kierunkowe Zespoły ds. Programów Kształcenia, czy Kolegia Dziekańskie poświęcone doskonaleniu jakości kształcenia).

Wydaje się, że w grupie interesariuszy zewnętrznych brakuje wyraźnej identyfikacji współpracy z absolwentami Wydziału. Podczas spotkania wyrazili oni wolę współpracy z Wydziałem w celu prowadzenia wspólnych przedsięwzięć i dbałości o wysoką jakość kształcenia i kultury kształcenia. Warto, aby władze Wydziału zastanowiły się nad możliwościami trwałej współpracy ze społecznością absolwentów.

Liczba pracowników w latach 2012/2013 – 2014/2015, zgodnie z informacją przekazaną przez władze Wydziału podczas wizytacji, kształtuje się następująco:

<i>Instytut</i>	<i>Zatrudnienie</i>	<i>Lata</i>		
		<i>2014/2015</i>	<i>2013/2014</i>	<i>2012/2013</i>
Edukacji Szkolnej	Etat	40	40	41
	Umowy c-p	11	12	29
	Udział c-p	22%	23%	41%
Pedagogiki i Psychologii	Etat	54	58	60
	Umowy c-p	27	21	50
	Udział c-p	33%	27%	48%
Edukacji Muzycznej	Etat	24	27	29
	Umowy c-p	22	22	25
	Udział c-p	48%	45%	46%
Sztuk Pięknych	Etat	22	24	23
	Umowy c-p	21	23	19
	Udział c-p	49%	49%	45%
Razem	Etat	140	149	153
	Umowy c-p	81	78	123
	Udział c-p	37%	34%	45%

Gdzie – cp oznacza zatrudnienie na podstawie zawartych umów cywilno-prawnych.

Z powyższej tabeli wynika znaczący odsetek osób zatrudnionych w oparciu o umowy cywilno-prawne, co świadczy, że istotną część zajęć dydaktycznych prowadzą praktycy. Ze względu na specyfikę kształcenia odsetek ten jest wyższy na kierunkach artystycznych, niemniej jednak w ramach całego Wydziału można uznać go za wysoki.

Zebrane podczas wizytacji materiały, udostępnione dokumenty oraz wnioski ze spotkań z pracodawcami i absolwentami pozwalają na ocenę, że interesariusze uczestniczą w procesie kształtowania oferty edukacyjnej jednostki oraz budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia.

Tabela nr 1. Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej Jednostce - stan na dzień 1 grudnia 2014 r.

Forma kształcenia	Liczba studentów				Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	Uczelni		Jednostki		Uczelni	Jednostki	Uczelni	Jednostki
	I st.	II st.	I st.	II st.				
studia stacjonarne	6 844	3 207	1 082	656	251	75	-	-
studia niestacjonarne	1 585	1 297	190	227	-	-	196	66
RAZEM:	8 429	4 504	1 275	883	251	75	196	66

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1. Strategia rozwoju jednostki jest zbieżna z misją i strategią uczelni;
2. jednostka opracowała koncepcję kształcenia obejmującą studia I i II stopnia, studia doktoranckie oraz podyplomowe, spójną z jej celami strategicznymi;
3. jednostka identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym, uwzględniając znaczenie jakości kształcenia;
4. wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie kształtowania oferty edukacyjnej jednostki o raz budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia. Należy oczekiwać szerszej współpracy w tym zakresie z absolwentami Wydziału.

II. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

1). Struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością jest przejrzysta i zapewnia udział pracowników, studentów, doktorantów, słuchaczy oraz interesariuszy zewnętrznych w podejmowaniu istotnych decyzji dotyczących jakości kształcenia;

Na wydziale Pedagogicznym i Artystycznym Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach struktura podejmowania decyzji w zakresie zarządzania jakością oparta jest na strukturze organizacyjnej Uczelni oraz strukturze organizacyjnej wewnętrznego systemu

zapewnienia jakości kształcenia. Struktura ta obejmuje dwa szczeble: uczelniany oraz wydziałowy. Na szczeblu uczelnianym w celu realizacji i oceny zadań związanych z jakością kształcenia powołana jest Uczelniana Komisja ds. Jakości kształcenia, a w jej ramach: Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (UZJK) oraz Uczelniany Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (UZOJK). W skład UKJK wchodzi: nauczyciele akademicy wskazani przez dziekanów – co najmniej po jednym z każdego wydziału, nauczyciele akademicy – przedstawiciele jednostek międzywydziałowych, 2 studentów wskazanych przez uczelniany organ Samorządu Studentów, 1 doktorant wskazany przez uczelniany organ Doktorantów, Kierownik Akademickiego Biura Karier, Kierownik Działu Nauczania, inne osoby wskazane przez rektora. Ponadto w strukturze zarządzania jakością kształcenia znajduje się Pełnomocnik Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, który pełni funkcję przewodniczącego Uczelnianej Komisji ds. Jakości kształcenia. Nadzór nad funkcjonowaniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia sprawuje prorektor ds. kształcenia.

Na szczeblu Wydziału funkcjonują Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia obejmujące: wydziałowe zespoły ds. jakości kształcenia (WZJK), wydziałowe zespoły ds. oceny jakości kształcenia (WZOJK), kierunkowe zespoły ds. programów kształcenia (KZPK).

W skład Wydziałowych Komisji wchodzi: nauczyciele akademicy w liczbie określonej przez dziekana – zapewniającej właściwą reprezentację głównych kierunków kształcenia, studenci wskazani przez wydziałowy organ Samorządu Studentów, jako reprezentanci poszczególnych kierunków oraz doktoranci na wydziałach, gdzie prowadzone są studia doktoranckie, przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, inne osoby wskazane przez dziekana. W skład kierunkowych zespołów wchodzi przedstawiciele minimum kadrowego dla danego kierunku studiów, przedstawiciele studentów, delegowani przez właściwy organ Samorządu Studentów, oraz inne osoby wskazane przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej. Pracami zespołu kieruje kierownik jednostki prowadzącej kierunek studiów lub wskazany przez niego zastępca. Nadzór nad funkcjonowaniem wydziałowego systemu zapewnienia jakości kształcenia sprawuje dziekan.

Zespół oceniający otrzymał powołania składu Komisji ds. jakości Kształcenia na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym UJK oraz wszystkich wskazanych w strukturze systemu zespołów na kadencję 2012-2016. W składzie tych gremiów zapewniona jest reprezentacja wszystkich interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tym studentów i doktorantów.

Określone zostały cele Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, którymi są w szczególności: dbanie o wypełnianie misji i strategii Uniwersytetu w obszarze doskonalenia i zapewnienia jakości, podnoszenie atrakcyjności i konkurencyjności Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach wobec innych uczelni, stałe doskonalenie jakości kształcenia w UJK i budowanie kultury jakości, kreowanie i promowanie działań projakościowych oraz włączanie całej społeczności akademickiej w ten proces, podnoszenie

jakości kształcenia w zakresie kadry nauczającej, infrastruktury i oferty dydaktycznej, stworzenie przejrzystych i jawnych standardów dotyczących monitorowania i oceniania procesu dydaktycznego.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia odnosi się do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego t.j. obejmuje działania na rzecz doskonalenia programów kształcenia na studiach wyższych i doktoranckich, studiach podyplomowych, kursach dokształcających i szkoleniach, uwzględnia w szczególności metody weryfikowania efektów kształcenia na wszystkich kierunkach i poziomach studiów wyższych, studiach doktoranckich, studiach podyplomowych, kursach dokształcających i szkoleniach, uwzględnia: oceny dokonywane przez studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych, uczestników kursów i szkoleń po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych, wnioski z monitorowania kariery zawodowej absolwentów uczelni, wnioski z badań oczekiwań pracodawców i zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy. Można zatem stwierdzić że wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, w swoich założeniach, ma charakter kompleksowy i obejmuje wszystkie formy zajęć, poziomy i kierunki kształcenia jak i wszystkie etapy procesu kształcenia.

Określone zostały kompetencje Komisji Uczelnianej oraz Wydziałowej ds. jakości kształcenia. Do podstawowych zadań Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia należy: opracowanie strategii zapewnienia jakości kształcenia z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie, określenie procedur i polityki zarządzania jakością kształcenia, przedstawianie Rektorowi propozycji działań mających na celu doskonalenie procesu kształcenia, przedstawianie Senatowi UJK corocznego raportu z funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz wdrażania projektów działań podnoszących jakość kształcenia, ciągłe doskonalenie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, wspieranie i monitorowanie działań Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia, w tym przekazywanie uczelnianych rekomendacji działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia, upowszechnianie najlepszych praktyk dotyczących doskonalenia jakości kształcenia.

Do zadań Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia należy: opracowanie procedur oceny stanu wyjściowego i rekomendacji w oparciu o uzyskane wyniki ankietyzacji ogólnouniwersyteckiej i samooceny na wydziałach i jednostkach międzywydziałowych, opracowanie dokumentacji w zakresie zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni, opracowywanie działań naprawczych i doskonalących jakość kształcenia w Uczelni oraz sporządzanie harmonogramów ich wdrażania, opiniowanie programów kształcenia i zakładanych efektów kształcenia dla obszaru/obszarów zgodnie z KRK, wspieranie rozwoju różnych form kształcenia przez całe życie i ich upowszechnianie, zapewnienie serwisu informacyjnego dotyczącego działań projakościowych za pośrednictwem Zintegrowanego Systemu Informatycznego (ZSI) oraz innych form przekazywania informacji, monitorowanie mobilności studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych i administracyjnych, wspieranie doskonalenia metod systemu nagradzania nauczycieli akademickich, studentów, doktorantów i pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, wspieranie,

monitorowanie i analizowanie jakości kształcenia na wydziałach, przygotowywanie rekomendacji w zakresie działań projakościowych dla Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia, publikowanie informacji i aktów prawnych dotyczących jakości kształcenia zarówno polskich jak i z Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego.

Do zadań Uczelnianego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia należy: przeprowadzenie oceny stanu wyjściowego w zakresie jakości kształcenia w skali Uczelni, wydziałów i jednostek międzywydziałowych, monitorowanie realizacji wytycznych zawartych w procedurach z zakresu zapewnienia doskonalenia jakości kształcenia, opracowanych przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia, przygotowywanie i koordynowanie ogólnouniwersyteckich badań ankietowych, analizowanie wyników ogólnouniwersyteckich badań ankietowych, publikowanie wyników oceny jakości kształcenia w Uczelni, opiniowanie metod weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia zgodnie z KRK, monitorowanie jakości obsługi administracyjnej nauczycieli akademickich, studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych, kursów doksztalających i szkoleń.

Wydział Pedagogiczny i Artystyczny dostosował cele wewnętrznego systemu określone na szczeblu uczelnianym do potrzeb wydziału i jako cel strategiczny określił: tworzenie warunków na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym dla budowania kultury jakości kształcenia wskazując takie obszary jak: Nauka-Edukacja-Baza-Otoczenie-Zarządzanie. Określono cele szczegółowe na poziomie Wydziału którymi są :

1. Stymulowanie doskonalenia jakości kształcenia;
2. Informowanie i promowanie jakości kształcenia w ofercie dydaktycznej;
3. Podnoszenie rangi pracy dydaktycznej i budowanie autorytetu nauczyciela akademickiego;
4. Podnoszenie poziomu wykształcenia absolwentów;
5. Motywowanie pracowników i studentów do doskonalenia jakości kształcenia;
6. Określenie odpowiedzialności i uprawnień uczestników procesu kształcenia;
7. Podnoszenie atrakcyjności uczelni;
8. Standaryzacja pracy kadry dydaktycznej i studentów;
9. Bieżąca współpraca z interesariuszami w zakresie potrzeb i zmian na rynku pracy.

Niektóre cele, w opinii Zespołu PKA, są zbyt ogólne i odnoszą się tylko do szczebla uczelni jak np. *podnoszenie atrakcyjności uczelni*. Do podstawowych zadań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia należy: wdrażanie procedur opracowanych przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia, a dostosowanych do potrzeb Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego, analizowanie i publikowanie wyników oceny jakości kształcenia na Wydziale, przedstawianie dziekanowi propozycji mających na celu podniesienie jakości kształcenia na Wydziale, przedstawianie Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia wyników samooceny w postaci raportów samooceny i planów działań naprawczych z zakresu jakości kształcenia wraz z harmonogramem ich wdrażania, wnioskowanie zmian w programach kształcenia na bazie uzyskanych wyników badania opinii (pracodawców, studentów i absolwentów), wnioskowanie o dokonanie zmian w sposobach prowadzenia zajęć

dydaktycznych w celu uzyskania większej efektywności procesu kształcenia na bazie uzyskanych wyników ankietowania (studenci i absolwenci), wnioskowanie o dokonanie zmian w zakresie infrastruktury w aspekcie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Do zadań Wydziałowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia należy: opracowanie oceny stanu wyjściowego w oparciu o uzyskane wyniki samooceny na wydziałach, opracowanie dokumentacji w zakresie zapewnienia jakości kształcenia specyficznej dla wydziału, opiniowanie propozycji zmian w programach kształcenia, opiniowanie nowych programów kształcenia z uwzględnieniem: potrzeb rynku pracy, wyników monitorowania karier absolwentów, zakładanych efektów kształcenia, monitorowanie obsady kadrowej zajęć dydaktycznych, monitorowanie procesu dyplomowania, monitorowanie zabezpieczenia infrastruktury dydaktycznej, opiniowanie harmonogramu i organizacji zajęć, opracowywanie rekomendacji dotyczących doskonalenia jakości kształcenia na wydziale w oparciu o raport Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia,

Do zadań Wydziałowych Zespołów ds. Oceny Jakości Kształcenia należy: przeprowadzenie wewnętrznej oceny stanu wyjściowego według wytycznych Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, przygotowywanie i koordynowanie wydziałowych badań ankietowych, sporządzenie raportu z uzyskanych wyników badań ankietowych, monitorowanie wprowadzania rekomendacji Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia w celu poprawy jakości kształcenia na wydziale, publikowanie wyników oceny jakości kształcenia na wydziale (wyniki badań ankietowych), opiniowanie programów kształcenia zgodnie z KRR, opiniowanie metod oceny osiągnięcia założonych efektów kształcenia, monitorowanie kariery zawodowej absolwentów oraz opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej, monitorowanie jakości obsługi administracyjnej nauczycieli akademickich, studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych, kursów dokształcających i szkoleń na wydziale.

Do zadań Kierunkowych Zespołów ds. Programów Kształcenia należy: analiza programów kształcenia pod kątem oceny efektów kształcenia, stanowiąca podstawę ich doskonalenia, analiza kart przedmiotów, uwzględniająca dobór metod, dobór literatury, określenie wymagań wstępnych, nakład pracy własnej studenta, punkty ECTS, odniesienie efektów przedmiotowych (modułowych) do kierunkowych, adekwatność metod oceny, analiza zgodności tematów prac dyplomowych z kierunkiem studiów oraz przestrzegania regulaminu prac dyplomowych, analiza dostępności dla studenta pracowników naukowo-dydaktycznych i niebędących nauczycielami akademickimi, analiza współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie realizowanego/modyfikowanego/przygotowywanego programu kształcenia, analiza udziału studentów w procesie tworzenia i oceny programu kształcenia. Zespół kierunkowy dokonuje oceny pod koniec każdego roku akademickiego.

Oceniając strukturę zarządzania jakością kształcenia na wizytowanym wydziale trzeba zauważyć, że jest ona rozbudowana ale przejrzysta i zapewnia udział wszystkich grup interesariuszy w tym kadry akademickiej, studentów, doktorantów, pracowników administracji oraz interesariuszy zewnętrznych (8 przedstawicieli w Komisji Wydziałowej).

Kompetencje Komisji i Zespołów określone zostały szczegółowo i uwzględniają zadania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na poziomie wydziału, a także i uczelni. Struktura zarządzania jakością na wizytowanym wydziale pozwala na doskonalenie procesu dydaktycznego i budowanie kultury jakości kształcenia

2. wewnętrzne procedury zapewnienia jakości kształcenia mają charakter kompleksowy, przeciwdziałają powstawaniu zjawisk patologicznych i zapewniają weryfikację i ocenę efektywności wszystkich czynników wpływających na jakość kształcenia, a w szczególności umożliwiają:

W celu realizacji zadań wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz jego monitorowania, na szczeblu uczelnianym opracowano stosowne procedury: tj,

- Procedura tworzenia, modyfikacji oraz likwidacji kierunków studiów i specjalności,
- Procedura weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia oraz oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych,
- Procedura tworzenia studiów podyplomowych i kursów doksztalających,
- Procedura oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia,
- Procedura zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia,
- Procedura obsługi toku studiów,
- Procedura upowszechniania informacji,
- Procedura ogólnouniwersyteckich badań ankietowych,
- Procedura oceny nauczyciela akademickiego,
- Procedura monitorowania karier zawodowych absolwentów,
- Procedura dyplomowania,
- Procedura odbywania i dokumentowania praktyk studenckich,
- Procedura hospitacji zajęć,
- Procedura trybu i sposobu przeprowadzania egzaminów certyfikacyjnych z języków obcych,
- Procedura wprowadzania ocen do Wirtualnej Uczelni,
- Procedura udziału studentów w zajęciach do wyboru.

Natomiast na wizytowanym Wydziale wprowadzono dodatkową procedurę antyplagiatową. Każda procedura ma określony cel i przedmiot, zakres, definicję, zakres odpowiedzialności, sposób postępowania oraz wskazane powiązane procedury.

Należy, w opinii zespołu PKA, rozważyć uzupełnienie listy procedur np. o procedury: oceny poziomu naukowego jednostki, oceny weryfikacji efektów osiąganych poza systemem szkolnictwa wyższego (w świetle nowych regulacji prawnych), współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, oceny zasobów materialnych.

a). ocenę stopnia realizacji efektów kształcenia, zdefiniowanych dla prowadzonych przez jednostkę studiów,

Na Wydziale w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia dokonywana jest systematycznie ocena stopnia realizacji efektów kształcenia

z wykorzystaniem takich procedur jak; procedura dyplomowania, procedura antyplagiatowa, procedura weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych, procedura trybu i sposobu przeprowadzania egzaminów certyfikacyjnych z języków obcych.

Opracowane zostały zasady weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia studentów, doktorantów, i słuchaczy studiów podyplomowych. W zasadach tych określona została rola Komisji Wydziałowej ds. jakości kształcenia. Kierunkowe zespoły analizują karty przedmiotów, wydziałowa komisja opiniuje zakładane efekty kształcenia oraz metody oceny osiągnięcia efektów. Komisja oceniła rolę interesariuszy zewnętrznych w procesie weryfikacji efektów kształcenia. Z przedstawionych podczas wizytacji Jednostki materiałów oraz z rozmów przeprowadzonych z przedstawicielami pracodawców wynika, że mają oni realny wpływ na efekty kształcenia, plany i programy studiów. Dzięki ich zaangażowaniu zmieniono np. kolejność przedmiotów, wydłużono niektóre kursy, zmieniono akcenty w treściach programowych itp.

Podczas wizytacji zespół PKA otrzymał protokoły posiedzeń Komisji wydziałowej ds. jakości kształcenia, z których wynika iż Komisja oceniała sposoby osiągnięcia efektów kształcenia. W wewnętrznym systemie można wyróżnić kilka najważniejszych obszarów oceny stopnia realizacji efektów kształcenia:

- Obszar pierwszy obejmuje weryfikację kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia poprzez ocenę ich zgodności z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Komisja dokonała przeglądu kart przedmiotów pod kątem zgodności przedmiotowych i kierunkowych efektów kształcenia. Przegląd ten pozwolił na dokonanie odpowiednich korekt zapewniających zgodność efektów z KRK.

- Obszar drugi określony przez wewnętrzny system dotyczy oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia na poziomie przedmiotu jak i oceny indywidualnej studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych stosowany w jednostce. Zasady oceny stosowane na Wydziale zostały zdefiniowane w regulaminach studiów I i II stopnia, w Regulaminie studiów doktoranckich i podyplomowych, zaś sposoby weryfikacji zakładanych efektów podano w kartach przedmiotów Są one także przedstawiane na pierwszych zajęciach wszystkich form kształcenia. Komisja Wydziałowa nie stwierdziła istotnych uchybień w tym zakresie.

Komisja podjęła ponadto działania zorientowane szczególnie na kierunek pedagogika z uwagi na wzorcowe efekty kształcenia. Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na kierunku Pedagogika dokonał analizy dokumentacji programowej t.j. efektów wzorcowych na poziomie kierunku dla studiów I i II stopnia i stwierdził, że realizowane są efekty wzorcowe, które uzupełniono dodatkowymi zapisami, uwzględniającymi specyfikę funkcjonujących na Wydziale specjalności studiów. Członkowie zespołu ustalili ponadto, iż w przyjętych efektach występują nieznaczne różnice wobec wzorcowych efektów”. WKJK zwróciła się z zapytaniem do UKJK w sprawie dalszego postępowania odnośnie stwierdzonych rozbieżności. Uczelniana Komisja ds. Jakości kształcenia zaleciła pełne dostosowanie

efektów do efektów wzorcowych. Zalecenia dotyczą dostosowania programu kształcenia do efektów wzorcowych i przygotowania programu wyrównawczego dla studentów roku II i III studiów pierwszego stopnia w celu realizacji wszystkich efektów wzorcowych dla kierunku Pedagogika pierwszego stopnia. W przypadku studiów drugiego stopnia Komisja zaleciła analizę programów kształcenia (w tym kart przedmiotów) i wykazania, że studenci osiągnęli wszystkie efekty wzorcowe pomimo wprowadzonych zmian. Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na kierunku Pedagogika podjął się szczegółowego przeprowadzenia analizy dokumentacji programowej, dostosowania programów kształcenia do efektów wzorcowych i przygotowania właściwie dokumentacji. Stwierdzono, że wszystkie zalecenia zostały wykonane.

Komisja stwierdziła że przegląd ten należy powtórzyć. Weryfikacja efektów kształcenia na studiach podyplomowych odbywa się poprzez ocenę aktywności na zajęciach oraz sprawdziany wiedzy i umiejętności.

- Obszar trzeci działań Wydziału w zakresie oceny stopnia realizacji efektów kształcenia wynika z bezpośredniej weryfikacji efektów prowadzonej przez pracodawców w trakcie praktyk dydaktycznych i zawodowych. Podczas spotkań członków ZO z opiekunami praktyk zapoznano się ze szczegółowymi procedurami odbywania praktyk. Wydział dokonał po zakończeniu semestru zimowego oceny jakości kształcenia praktyk zawodowych na wszystkich prowadzonych kierunkach. Wydziałowa Komisja dokonała analizy kart przedmiotowych praktyk z semestru zimowego. Na podstawie analizy stwierdzono, że karty praktyk są opracowane zgodnie z przyjętym wzorem. Treści praktyk oraz sposoby oceny efektów w zakresie umiejętności są spójne z założonymi efektami kształcenia –Wydziałowa Komisja dokonała weryfikacji osiągniętych, dość wysokich ocen za uzyskane efekty kształcenia na praktykach, poprzez wykorzystanie opinii interesariuszy zewnętrznych. Interesariusze ocenili przygotowanie studentów jako zróżnicowane, a formułowane cele dydaktyczne w dużej mierze według nich zależą od prowadzącego zajęcia w placówce. Komisja ustaliła, że należy wprowadzić bezpośrednie konsultacje między opiekunem praktyk a nauczycielem placówki, w której odbywana jest praktyka zawodowa.

W wyniku przeprowadzonej analizy ustalono, że studentów powinien obowiązywać ogólny wzór scenariusza zajęć prowadzonych w ramach praktyki, a nie sztywny szablon, gdyż różna jest specyfika placówki i warunków realizacji praktyk. Interesariusze wskazywali, iż zbyt słaby nacisk położony jest na przedmioty związane z reklamą i marketingiem (psychologia reklamy, psychologia marketingu), których rola w pracy zawodowej istotnie wzrosła. Pojawiła się też propozycja wspólnego promotora pracy dyplomowej t.j. przedstawiciela placówki w której odbywa się praktyka i nauczyciela akademickiego. Celem poznania opinii studentów dotyczącej praktyk uznano, że po zakończeniu praktyki zawodowej wskazane jest przeprowadzenie ewaluacji zajęć w formie opisowej na terenie uczelni przez instytucyjowego opiekuna praktyk.

Niektóre z mechanizmów weryfikacji efektów kształcenia – w szczególności w zakresie praktyk zawodowych - w opinii zespołu PKA, wymagają udoskonalenia narzędzi dla

uzyskiwania „sprzężenia zwrotnego” od studentów i pracodawców (ankietyzacja), uczestniczących w praktykach. Wnioski dotyczące weryfikacji efektów kształcenia mogą wynikać także z ankietyzacji absolwentów, w tym także z badań ankietowych absolwentów po 6 miesiącach od ukończenia studiów.

- Obszar czwarty dotyczy weryfikacji końcowych efektów kształcenia. Procedury takie funkcjonują w jednostce. Prace dyplomowe podlegają ocenie promotora i recenzenta, a egzamin dyplomowy ocenia Komisja powołana przez Dziekana. Wydziałowa Komisja ds. jakości kształcenia dokonała w ostatnim roku weryfikacji 24 prac dyplomowych na poziomie I i II stopnia studiów. Ocenie podlegały prace: po jednej z każdego kierunku napisanej pod kierunkiem naukowym profesora i jednej pod kierunkiem naukowym doktora. Prace zostały wybrane losowo, przewidziane do obrony w terminie do 20 lipca 2014 r. Ocenie poddano:

- obszary badań przewidzianych do realizacji w ramach prac dyplomowych zgodnie z kierunkiem badań prowadzonych na danym kierunku,
- zgodność wyboru tematów prac dyplomowych z zainteresowaniami naukowymi studentów,
- zgodność zakresu tematycznego prac dyplomowych z kierunkami badań określonymi na wydziale oraz kierunkowymi efektami kształcenia;
- monitorowanie i ocenę etapowych osiągnięć studenta w zakresie przygotowania pracy dyplomowej, wartość pracy dyplomowej pod względem merytorycznym i formalnym i jej ocenę wystawioną przez promotora i recenzenta,
- sporządzanie protokołu oceny oryginalności pracy dyplomowej;- wypełnienie arkusza oceny pracy dyplomowej.

Przy ocenie weryfikacji efektów końcowych uwzględniono efekty stosowania procedury antyplagiatowej. W roku akademickim 2013/2014 badaniu w systemie antyplagiatowym poddano łącznie 66 prac z Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego, Spośród przebadanych prac 54, tj. 82% nie przekroczyło progu współczynnika podobieństwa 2 wynoszącego 5%, przy czym 34 prace (52%) nie przekroczyło wartości 2% tego współczynnika. 12 prac (18% - prawie co piąta) przekroczyło współczynnik, co skutkowało wszczęciem dodatkowej procedury poświadczenia przez promotora samodzielności pracy). Spośród tych 12 prac siedem nie przekroczyło progu 10% wartości współczynnika, a jedna przekroczyła próg 20%. Prace, dla których przekroczono limit współczynnika podobieństwa 2 zostały w 9 przypadkach uznane przez promotorów za samodzielne, natomiast w 3 przypadkach Dziekan zarządziła ocenę komisyjną raportu podobieństwa, z których na razie jeden zakończył się wszczęciem procedury dyscyplinarnej w stosunku do studenta, autora pracy. Komisja Wydziałowa, po przeanalizowaniu wyników badań w tym systemie uznała za stosowne w kolejnych roku akademickim zorganizowanie spotkania informacyjnego ze studentami i pracownikami odnośnie techniki pisania prac dyplomowych.

Biorąc pod uwagę wyniki oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia uznała iż weryfikacja jakości prac dyplomowych wypadła pozytywnie, bowiem ze szczegółowej analizy wynika, że zachowane zostały wszystkie wymogi wynikające z procedury dyplomowania.

Ocena stopnia realizacji efektów kształcenia na wizytowanym wydziale ma również charakter zewnętrzny. Studenci i doktoranci uczestniczą w konferencjach naukowych, na których prezentują prace, zgłaszane następnie do czasopism jako publikacje. Efekty kształcenia są weryfikowane poprzez udział studentów i doktorantów w projektach badawczych prowadzonych w jednostce. Spis tych projektów udostępniono w trakcie wizytacji. Ponadto studenci kierunków artystycznych uczestniczą w konkursach międzynarodowych, wystawach artystycznych. Studenci zdobywają liczne nagrody co potwierdza iż efekty kształcenia najzdolniejsi studenci uzyskują w stopniu najwyższym. Przykładowo: studenci Instytutu Edukacji Muzycznej - **I miejsce** w Ogólnopolskim Konkursie Gry na zestawie perkusyjnym w ramach 21 Międzynarodowego Festiwalu Perkusyjnego DRUM FEST, Opole 2012r, **I miejsce** w XXI Archidiecezjalnym Przeglądzie Piosenki Religijnej na Podhalu SAKROSONG 2010, Nowy Targ , 2010r. **I miejsce** w kategorii instrumentalności „Śląski Trio” w XIII edycji festiwalu „Scena dla Ciebie 2011” Kielce.2011r, **I miejsce** w konkursie *Scyzoryki Festiwal* w kategorii Jazz, Kielce 2013r. Natomiast do sukcesów studentów doktorantów Instytutu Sztuk Pięknych należy m.in. zaliczyć: nagrodę dla studentki kierunku wzornictwo w Konkursie na projekt obicia krzesła firmy „Sitag” w Poznaniu (2011), trzech studentek tegoż kierunku w Ogólnopolskim Konkursie Art. Of Packaging w Poznaniu (2014), Wystawę Indywidualną w Centrum Sztuki Współczesnej, Zamek Ujazdowski, Warszawa (2014), Wystawę Indywidualną Imaginary Collages, Meno Parkas, Kowno/Litwa (2014).

Należy zatem stwierdzić iż weryfikacja efektów kształcenia na wizytowanym wydziale uwzględnia specyfikę kształcenia kierunków studiów i służy doskonaleniu procesu dydaktycznego, a na kierunkach artystycznych poprzez ocenę zewnętrzną buduje kulturę jakości kształcenia.

b) udział pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia,

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia uwzględnia ocenę współpracy wydziału z interesariuszami zewnętrznymi. Komisja Wydziałowa ds. jakości kształcenia dokonała oceny tej współpracy. Na podstawie przedstawionych podczas wizytacji informacji i dokumentacji można stwierdzić, że współpraca poszczególnych Instytutów z interesariuszami ma charakter długotrwały, bardzo znaczący i to w wielu aspektach. Interesariusze zewnętrzni opiniowali efekty kształcenia jak i wyrażali opinie dotyczące wprowadzonych zmian w programach studiów, (np. dotyczących wymiaru zajęć i rozkładu semestralnego dla akompaniamentu i improwizacji fortepianowej, wprowadzenie zajęć na studiach I stopnia - *Prowadzenia chórów szkolnych*). Interesariusze podkreślali iż zajęcia takie wzmocnią realizację efektów kształcenia w zakresie umiejętności. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi zaowocowała również podpisaniem porozumienia z Filharmonią Świętokrzyską w Kielcach w sprawie organizowania praktyk studenckich.

Komisja ds. Jakości kształcenia dla dokonania oceny współpracy wydziału z interesariuszami zorganizowała spotkanie z interesariuszami zewnętrznymi co zostało

zaprezentowane w protokole spotkania z dnia 10.09 2014 roku. Dyskutowano o formach współpracy w zakresie praktyk i staży a także powołania Uniwersytetu dla Rodziców.

Podczas spotkania z zespołem PKA, pracodawcy potwierdzili swój udział w spotkaniach i stałej współpracy w zakresie praktyk zawodowych. Zasygnalizowano współpracę w zakresie konferencji naukowych o wspólnym udziale praktyków i kadry akademickiej. Dyskutowano o przygotowaniu studentów do praktyki zawodowej. Pracodawcy podkreślali że poziom przygotowania studentów jest zróżnicowany.

Spotkanie zespołu PKA z pracodawcami pozwoliło zauważyć, iż współpraca Wydziału z pracodawcami jest bardzo efektywna i przynosi wymierne korzyści dla obu stron: np. pracodawcy podkreślili iż studenci wnieśli na Targi Kieleckie wiele innowacyjnych rozwiązań, które utrwaliły się w praktyce Targów, z kolei na wydziale wprowadzono, z uwagi na potrzeby rynku pracy, przedmiot *wystawiennictwo*. Tematyka niektórych prac dyplomowych również uwzględniała potrzeby pracodawców, co szczególnie podkreślali pracodawcy podczas spotkania z zespołem PKA. Współpraca Wydziału z Centrum Nauki w Kielcach sprawiła iż studenci po zaangażowaniu się w charakterze wolontariatu, założyli własne firmy w zakresie innowacyjnych form kształcenia. Podsumowując można stwierdzić, że współpraca z interesariuszami zewnętrznymi znajduje się w kręgu funkcjonowania wewnętrznego systemu i służy podnoszeniu jakości kształcenia.

c) monitorowanie losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy,

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia zakłada ocenę efektów kształcenia na rynku pracy poprzez badanie losów zawodowych absolwentów. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia jako swoje zadanie określiła: Analizowanie Raportu sporządzonego przez Akademickie Biuro Karier (rocznik 2012/2013), po szczegółowym wygenerowaniu danych dotyczących absolwentów kierunków/specjalności prowadzonych przez Wydział Pedagogiczny i Artystyczny w celu ewentualnego dostosowania programu kształcenia do potrzeb rynku pracy. W wyniku tej analizy stwierdzono dobrą zatrudnialność absolwentów. Badania te jednak znajdują się w początkowej fazie. Wydział prowadzi ścisłą współpracę z Akademickim Biurem Karier – jednostką odpowiedzialną za monitorowanie karier zawodowych absolwentów – poprzez:

- Upowszechnianie informacji (umieszczenie na stronie internetowej Wydziału) zachęcających do wzięcia udziału w monitorowaniu karier zawodowych absolwentów UJK;
- Prowadzenie badań związanych z monitorowaniem karier zawodowych absolwentów;
- Zbieranie oświadczeń przed złożeniem egzaminu dyplomowego o wyrażaniu zgody/braku zgody na udział w badaniu monitorowania karier zawodowych absolwentów i na przetwarzanie danych osobowych i - wprowadzanie do systemu informatycznego Uczelni informacji nt. wyżej wymienionych oświadczeń;
- Aktualizowanie w systemie informatycznym, w natychmiastowym trybie, statusu studentów, którzy złożyli egzamin dyplomowy, weryfikacji ich adresów e-mailowych, numerów telefonów kontaktowych.

Trzeba też podkreślić iż poszczególne Instytuty Wydziału prowadzą własne badania losów absolwentów. I tak np. Instytut Edukacji Muzycznej przedstawił podczas wizytacji szczegółowe badania dotyczące miejsc pracy absolwentów poszczególnych specjalności. Informacje te potwierdziły wysoki stopień zatrudnialności. Absolwenci pracują jako nauczyciele i instruktorzy muzyczni w szkolnictwie ogólnokształcącym wszystkich szczebli, placówkach oświatowych, żłobkach, przedszkolach, szkołach specjalnych, społecznych ogniskach muzycznych, domach kultury, dyrygenci i wykonawcy chórów szkolnych i kościelnych, organiści, akompaniatorzy, wykonawcy estradowi (wokaliści), animatorzy kultury, członkowie orkiestr i zespołów folklorystycznych, kierownicy placówek kulturalno-oświatowych Zespół oceniający odbył spotkanie z absolwentami Wydziału. Absolwenci bardzo pozytywnie odnieśli się do stopnia przygotowania ich do pracy zawodowej wskazując konkretne umiejętności, które nabyli i które pozwalają im się realizować w pracy zawodowej. Podniesiono też iż w Ich opinii wymiar praktyk jest za mały. Kontakty z absolwentami pozwalają na określenie potencjalnych miejsc pracy dla kandydatów, studentów i absolwentów, budowanie specjalności kształcenia.

Zaleca się podjąć działania prowadzące do systemowego ujęcia tego problemu, które pozwoli na systematyczne wykorzystywanie informacji do doskonalenia procesu dydaktycznego.

d) monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia,

Komisja Wydziałowa ds. jakości kształcenia w ramach funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości dokonuje monitorowania i przeglądu programu kształcenia, co reguluje *Procedura tworzenia, modyfikacji oraz likwidacji kierunków studiów i specjalności.*

Przedstawione sprawozdania z posiedzeń Komisji Wydziałowej (np. z dnia 18.09. 2014) pokazuje iż dokonano oceny macierzy efektów kształcenia, stwierdzono kilka nieprawidłowości jak np. brak zgodności między sylabusami, a planem studiów w zakresie liczby godzin zajęć, brak przyporządkowania niektórych przedmiotów do efektów kierunkowych, brak koordynacji między osobami prowadzącymi ten sam przedmiot. Komisja opiniowała program kształcenia dla nowego kierunku studiów *kryminologia*. Komisja opiniowała zmiany w planach studiów I i II stopnia na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk muzycznych. Zgłoszono istotne uwagi i sformułowano warunkowo pozytywną opinię po uwzględnieniu uwag Komisji. Przeglądy programowe są też podstawą do wnoszenia propozycji zmian. I tak np. studenci wnieśli propozycję wzbogacenia oferty kształcenia o takie przedmioty jak; Podstawy techniki wokalne, Harmonię jazzową, Historię jazzu i Analizę aranżacji i improwizacji jazzowej co zostało uwzględnione. Opiniowano studia podyplomowe *Biblioterapia* oraz opiniowano program studiów doktoranckich. Przyjęto regulamin dla procedury dyplomowania. Jedno z posiedzeń Komisji poświęcone było praktykom zawodowym. Dyskutowano nad udoskonaleniem sposobu zaliczania praktyk i ich realizacji. Dyskutowano o przygotowaniu scenariuszy praktyki w ramach działań doskonalących wprowadzono działania promocyjne dla wyboru specjalności, oceniania

poszczególnych efektów uzyskanych na praktyce zawodowej, postanowiono organizować spotkania edukacyjne dla opiekunów praktyk.

W świetle przedstawionych sprawozdań i rozmów z członkami Komisji Wydziałowej, można stwierdzić, iż wewnętrzny system identyfikuje problemy w zakresie jakości kształcenia i pozwala na ich rozwiązanie. Zespół Oceniający uważa, że Wydziałowa Komisja ds. jakości kształcenia dokonuje przeglądu programów studiów. Sprawozdania z przeglądów programowych powinny być dostępne w systemie informacyjnym WSZJK. Ponadto warto dokonywać analizy programów studiów: po analizie współczesnych trendów w badaniach naukowych i kształceniu, na podstawie potrzeb formułowanych przez opiekunów praktyk; poprzez kontakty pracowników z absolwentami; na podstawie uwag pracodawców.

e) ocenę zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy oraz weryfikację efektów ich kształcenia.

Na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym opracowano zasady oceniania studentów. Zasady oceny studentów, doktorantów i słuchaczy, wymogi egzaminacyjne i zaliczeniowe, zasady przygotowywania prac dyplomowych i przeprowadzania egzaminów końcowych są sformalizowane odpowiednio w Regulaminie Studiów. Respektowana jest autonomia wykładowcy w ocenie stopnia spełnienia wymagań na poszczególnych zajęciach i przedmiotach. System oceny studentów polega na planowym uzyskiwaniu zaliczeń z przedmiotów obowiązkowych oraz przedmiotów do wyboru dla właściwego semestru studiów. Na kierunkach artystycznych z wielu zajęć odbywają się egzaminy komisyjne, lub otwarte co zapewnia ich obiektywizm, a także weryfikację efektów kształcenia w zakresie kompetencji. Nauczyciel akademicki przedstawia na pierwszym spotkaniu program zajęć i warunki zaliczenia. Przedstawia także formy oceny modułu (opracowanie, wykonanie zadania artystycznego, kolokwium, sprawdzian, referat, esej, samodzielne rozwiązanie problemu etc., prezentacja) oraz zobowiązany jest do poinformowania studentów o kryteriach i zasadach zaliczenia modułu. Warunki zaliczenia poszczególnych przedmiotów podane są także w kartach przedmiotów i sylabusach. Zasady przeprowadzania egzaminów dyplomowych zostały zapisane w procedurach systemu jakości t.j. *Procedura dyplomowania* i *Procedura antyplagiatowa*. Komisja Wydziałowa, jak już wspomniano dokonała przeglądu 24 losowo wybranych prac dyplomowych i dokonała analizy - wypełnienie arkusza oceny pracy dyplomowej, a w tym zasadności wystawianych ocen przez promotora i recenzenta. Nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.

Na spotkaniu zespołu PKA z Wydziałową Komisją ds. Jakości podkreślono, iż dokonano analizy kryteriów ocen, podjęto działania prowadzące do ujednoczenia kryteriów ocen przypadku prowadzenia zajęć z danego przedmiotu przez kilka osób, opracowano ogólne zasady wystawiania ocen opierając się na określonym procentowym progu wymagań w zakresie wiedzy i umiejętności. Na kierunkach artystycznych zasady te preferują ocenę osiągnięcia określonych umiejętności i kompetencji artystycznych.

W konkluzji należy stwierdzić, że władze Wydziału starają się weryfikować poprawność zasad oceniania studentów. Nowe lub zmodyfikowane narzędzia systemu jakości kształcenia, przeznaczone do oceny systemu oceniania, są w trakcie wdrażania.

f) ocenę jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, w tym także przez studentów, doktorantów i słuchaczy, oraz realizowanej polityki kadrowej,

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia uwzględnia ocenę jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia oraz stosuje do tej oceny takie instrumenty jak proces ankietyzacji, ocenę okresową kadry akademickiej, hospitacje zajęć. W tym celu opracowana została procedura ogólnouniwersyteckich badań ankietowych. Badania prowadzone są wśród: studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych, absolwentów poszczególnych poziomów i form studiów. Badania ankietowe prowadzone są z zachowaniem dobrowolności, anonimowości, poufności badań oraz jawności wyników. Ankiety studenckie oceniające nauczycieli akademickich przeprowadza się zgodnie z procedurą: *Procedura ogólnouniwersyteckich badań ankietowych*. Ankiety studenckie oceniające zajęcia dydaktyczne przeprowadza się każdorazowo po zakończeniu zajęć z przedmiotu na danym roku i kierunku studiów, nie rzadziej niż raz w roku. Indywidualne wyniki ankiet, są poufne i dostępne tylko dla podmiotów odpowiedzialnych za jakość kształcenia oraz dla ocenianych. Poufność, nie wyklucza możliwości upublicznienia wyników w odniesieniu do najlepiej ocenionych. Proces ankietyzacji obejmuje również pracowników administracji. System zakłada iż wyniki badań ankietowych, arkusze oceny nauczycieli akademickich i raporty samooceny stanowią podstawę do oceny funkcjonowania systemu oraz przygotowania rekomendacji działań naprawczych na poziomie ogólnouczelnianym i wydziałowym. Na wizytowanym Wydziale ankietyzacja zajęć prowadzona jest od kilku lat. W roku akademickim 2013/2014 po raz pierwszy dokonano badania opinii studentów drogą elektroniczną. Ocenie poddano realizację zajęć dydaktycznych uwzględniając: adekwatność określonego nakładu pracy studenta (liczba godzin kontaktowych/niekontaktowych, punkty ECTS), możliwość osiągnięcia założonych efektów kształcenia (celów kształcenia), prawidłowość usytuowania przedmiotu w programie kształcenia, wykorzystanie infrastruktury do osiągnięcia założonych efektów kształcenia (celów kształcenia). Opinii poddano też ocenę pracy nauczyciela akademickiego, w tym: określenie wymagań wobec studentów, postawę prowadzącego zajęcia wobec studentów, prowadzenie zajęć / zgodność z kartą przedmiotu, przystępność w przekazywaniu treści, punktualność i terminowość zajęć. Komisja ds. Jakości Kształcenia dokonała oceny procesu ankietowania, Stwierdzono, iż w większości przypadków oceny były pozytywne, a w przypadku negatywnych ocen władze wydziału i dyrektorzy instytutów podjęli działania zgodne z procedurą opracowane w raporcie badania studentów. W uwagach negatywnych poruszano takie problemy jak: skracanie zajęć, spóźnianie się na zajęcia, nieobecność na zajęciach lub konsultacjach; niejasny przekaz treści, nudny monotony przekaz; zagadnienia na egzaminie nieadekwatne do treści przekazywanych na zajęciach; niedokładne określenie wymagań wobec studentów, brak konsekwencji w stawianiu wymagań; brak omówienia karty przedmiotu, niemiłe podejście do studentów, niesprawiedliwe ocenianie studentów. Były przypadki, gdy ankiety wskazały na brak realizacji treści kształcenia zgodnej z sylabussem.

Dyrektorzy Instytutów Wydziału dbając o jakość kształcenia i właściwą realizację procesu dydaktycznego, opracowali program naprawczy, którego celem jest wyeliminowanie wszelkich nieprawidłowości. Założono, iż w sytuacji, gdy działania naprawcze nie przyniosą zamierzonych efektów, wszczęte będzie wobec konkretnego pracownika postępowanie dyscyplinarne. Zespół PKA otrzymał do wglądu sprawozdania dyrektorów czterech Instytutów dotyczących badań ankietowych oraz raport Dziekana dla Rady Wydziału. Sformułowano działania naprawcze wraz z harmonogramem ich realizacji. Wśród działań naprawczych były decyzje np. wprowadzenia nowych przedmiotów, rozmów wyjaśniających z pracownikami, wprowadzenia hospitacji zajęć które były nisko ocenione przez studentów, wzmocnienie składu Komisji egzaminacyjnych, przygotowanie początkujących nauczycieli akademickich do pracy ze studentami, zwiększenie udziału godzin zajęć warsztatowych.

Spotkanie zespołu oceniającego PKA z Wydziałową Komisją ds. Jakości pozwoliło na uzyskanie informacji dotyczących reakcji władz wydziału na wyniki badań ankietowych. Na podstawie uzyskanych informacji można stwierdzić, iż wyniki badań ankietowych są uwzględniane w ocenie kadry, przeprowadzane są rozmowy z pracownikami którzy otrzymują słabsze oceny studentów. Upubliczniane są wyniki dotyczące najwyższej ocenianej kadry. Postępowanie takie potwierdziło też spotkanie z kadrą akademicką. Z uwagi na indywidualne formy kształcenia nie wszystkie zajęcia mogą podlegać ocenie ze względu na konieczność zachowania anonimowości. Ponadto wykorzystywane są inne kanały komunikacji ze studentami w celu pozyskiwania ich opinii. Dziekan i prodziekani organizują cykliczne spotkania ze studentami i otrzymują informacje dotyczące realizacji procesu dydaktycznego.

W ramach wewnętrznego systemu przewidziano takie instrumenty oceny jakości kształcenia oraz oceny kadry jak hospitacje. Hospitacje realizowane są zgodnie z przyjętym harmonogramem w poszczególnych Instytutach. Hospitacje przeprowadzane są co najmniej raz na dwa lata na zajęciach prowadzonych przez osoby z tytułem magistra lub stopniem doktora oraz raz na cztery lata – w przypadku samodzielnych pracowników naukowych. Podczas wizytacji przedstawiono wykaz zajęć hospitowanym we wszystkich czterech Instytutach w roku akademickim 2014/2015, a także plany hospitacji zajęć studiów doktoranckich.

Komisja ds. Jakości Kształcenia dokonała oceny procesu hospitacji. Stwierdzono iż hospitacje prowadzone były zgodnie z planem, a w sprawozdaniu podano przyczyny przeniesienia kilku hospitacji (na ogół z powodu choroby nauczyciela). Hospitowane zajęcia przez kierowników zakładów oraz dyrektorów poszczególnych instytutów były wysoko oceniane. Podkreślano przede wszystkim dobry poziom przygotowania merytorycznego prowadzących i ich komunikatywność, właściwą organizację zajęć, wykorzystywanie technik audiowizualnych, stosowanie zróżnicowanych metod pracy, umożliwiających zwiększenie aktywności studentów oraz łączenie teorii z praktyką. W pojedynczych przypadkach zalecono uzupełnienie warsztatu pracy, poprawę relacji ze studentami w trakcie zajęć, wprowadzenie aktywnych metod nauczania, aktualizację literatury. W przypadkach niezrealizowanych

hospitacji podjęto próby wyjaśnienia i zobowiązano kierowników do uzupełnienia hospitacji zajęć zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem w roku 2014/15.

Kadra Wydziału podlega okresowej ocenie zgodnie z zasadami określonymi w Statucie Uczelni -oraz w *-Procedurze oceny nauczyciela akademickiego*.

W arkuszu tym znajduje się ocena działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Działalność dydaktyczna oceniana jest w zakresie opracowania nowego wdrożonego programu kształcenia, przedmiotu, programu na studiach podyplomowych, przygotowania nowego stanowiska laboratoryjnego, zorganizowania konferencji dydaktycznej, warsztatów szkoleniowych dla studentów, popularyzacji kierunków studiów wśród kandydatów, promotorstwo prac dyplomowych, publikacje podręczników, skryptów. W ocenie okresowej zachowana została specyfika poszczególnych instytutów uwzględniająca specyficzne kryteria np. działalności artystycznej. W ocenie działalności dydaktycznej uwzględniana jest opinia studentów z wyników badania ankietowego.

Rozmowa z Komisją ds Jakości jak i Władzami Wydziału wskazuje, że ocena okresowa pełni rolę stymulującą do rozwoju naukowego i dydaktycznego nauczyciela akademickiego oraz wspiera prowadzenie polityki kadrowej. Ponadto na spotkaniu z dyrektorami Instytutów podkreślano iż ocena kadry dokonywana jest poprzez ocenę efektów osiągniętych przez studentów w tym w szczególności na kierunkach artystycznych poprzez efekty uzyskiwane na konkursach krajowych i międzynarodowych. Jest to jednocześnie weryfikacja jakości obsady zajęć.

Można zatem stwierdzić, iż wewnętrzny system ma wdrożone instrumenty oceny kadry akademickiej, a ich wyniki służą podnoszeniu kompetencji.

g) ocenę poziomu naukowego jednostki

Podstawową formą oceny poziomu naukowego Wydziału jest ocena parametryczna dokonywana przez KEJN. Wydział uzyskał w ocenie parametrycznej bardzo wysoką kategorię A. Natomiast dodatkowym instrumentem oceny poziomu naukowego jest ocena okresowa kadry. Arkusz oceny nauczyciela akademickiego ewidencjonuje cały dorobek naukowy co pozwala na ocenę poziomu naukowego Instytutów oraz wydziału. W ocenie tej zachowano specyfikę Instytutów uwzględniając w arkuszu działalność naukową w tym artystyczną.

Zespół PKA zaleca aby Komisja ds Jakości Kształcenia dokonywała oceny wpływu poziomu naukowego jednostki, a więc prowadzonych badań naukowych na doskonalenie procesu jakości kształcenia, aby dokonywać pozycjonowania wydziału oraz Instytutów na tle całego środowiska akademickiego kraju.

h) ocenę zasobów materialnych, w tym infrastrukturę dydaktyczną i naukową, a także środki wsparcia dla studentów,

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia przewiduje ocenę zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, a także środków wsparcia dla studentów. W tym celu stosowane są procedury: procedura zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia, procedura obsługi toku studiów. Spotkanie z pracownikami administracji i obsługi pozwala zauważyć, iż są wyznaczone osoby odpowiedzialne za przygotowanie bazy dydaktycznej do zajęć. W przypadku awarii jest opracowana zasada jej zgłaszania jak i naprawy sprzętu itp. Wydział nie ma opracowanej skutecznej procedury oceny zasobów materialnych co wymaga uzupełnienia. Wprawdzie troska o stan bazy jest widoczna poprzez zaangażowanie odpowiednich służb odpowiedzialnych za ochronę mienia jak również poprzez bardzo dobre wyposażenie sal dydaktycznych w szczególności dla specjalistycznych zajęć dla kierunków artystycznych. Studenci zgłaszali postulaty o zakup aparatury, ale ograniczenia finansowe nie pozwoliły na ich realizację. Studenci nie są zadowoleni z ograniczonego dostępu do specjalistycznej bazy dydaktycznej poza zajęciami.

Na Wydziale powołuje się spośród nauczycieli akademickich na cały okres studiów opiekuna roku. Opiekun utrzymuje stały kontakt ze studentami i pomaga im w rozwiązywaniu bieżących problemów dydaktycznych i organizacyjnych. Pomocą służą także opiekunowie praktyk, Wydziałowy Koordynator programu Erasmus. W zwyczaju akademickim są także regularne konsultacje studentów z pracownikami w ustalonych godzinach. Wydział prowadzi regularne działania w zakresie wspierania działalności artystycznej i naukowej studentów wszystkich rodzajów studiów. Studenci kierunków artystycznych osiągają bardzo liczne nagrody w konkursach krajowych i międzynarodowych, wystawach artystycznych. Opieka naukowa polega także na wspieraniu działalności kół naukowych, współuczestniczeniu i współorganizowaniu konferencji naukowych oraz seminariów, włączaniu studentów i doktorantów w realizowanie grantów badawczych oraz do współredagowania prac naukowych. Na kierunkach artystycznych otwarte egzaminy dyplomowe sprzyjają obiektywizmowi oceny. Na wizytowanym wydziale istnieje nieformalny system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych poprzez bezpośredni kontakt z opiekunem roku, lub prodziekanem.

Infrastruktura badawczo-naukowa jak również dla działalności artystycznej i potrzeb kształcenia na kierunkach artystycznych Wydziału jest na bardzo dobrym poziomie. Wydział nie posiada jednak ani mechanizmów, ani procedur odnoszących się do oceny infrastruktury. Funkcjonują natomiast mechanizmy, określone w regulaminach, udzielania wsparcia dydaktycznego i pomocy materialnej. Zespół Oceniający postuluje przegląd dokonywanych działań i narzędzi pod kątem powyższych kryteriów, a szczególnie z uwzględnieniem opinii studentów i doktorantów na temat infrastruktury.

i) funkcjonowanie systemu informacyjnego, tj. sposobu gromadzenia, analizowania i wykorzystywania stosownych informacji w zapewnieniu jakości kształcenia,

Wewnętrzny System zapewnienia jakości kształcenia w celu oceny sposobu gromadzenia, analizowania i wykorzystywania stosownych informacji w zapewnieniu jakości kształcenia ma opracowaną procedurę upowszechniania informacji. Ponadto zakłada, iż Rady Wydziałów przynajmniej raz w roku akademickim na jednym ze swoich posiedzeń analizują funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na wydziałach, w szczególności dotyczące oceny efektów kształcenia.

Wydziałowa Komisja ds. jakości kształcenia w swoim protokole z posiedzenia w dniu 18.09 2014 przyjęła jako zadania do realizacji powołanie zespołu do gromadzenia informacji dotyczących współpracy kadry i studentów ze środowiskiem lokalnym. Zaleca się wykorzystanie tych informacji do zapewnieniu jakości kształcenia.

ZO zachęca władze wydziału do przygotowania podsystemu rejestrowania informacji dotyczących procesu kształcenia i jego jakości. Wydaje się, że system taki może okazać się niezbędny w przypadku oceny skuteczności systemu.

j) publiczny dostęp do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów,

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia ma opracowane takie procedury jak: *Procedura obsługi toku studiów, Procedura upowszechniania informacji, Procedura wprowadzania ocen do Wirtualnej Uczelni*, które służą do oceny dostępu do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów.

Zarówno na Uczelni jak i na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym funkcjonuje Zintegrowany System Informacyjny – ZSI (Wirtualna Uczelnia). Informacje dla studenta obejmują: tok studiów, przebieg studiów, oceny z każdego przedmiotu, listę prowadzących zajęcia, plany studiów, plany zajęć, moduły i grupy, sylabusy, stypendia, praktyki, decyzje, informacje dotyczące pracy dyplomowej (promotor, recenzent, temat prac), wyboru (m.in. przedmiotów fakultatywnych, specjalności, promotorów), wiadomości, wewnętrzne normatywne. Informacje dla pracowników obejmują: plany zajęć, oceny, statystyka ocen, pensum, listy studentów, wiadomości dla studentów, promotorstwo prac, wewnętrzne akty normatywne, dorobek naukowy. Strona internetowa Wydziału zawiera informacje: dla studentów, w tym: informacje dla kandydatów na studia I, II i III stopnia oraz studia podyplomowe, wydziałową procedurę antyplagiatową, propozycje opiekunów naukowych dla studentów studiów III stopnia, dyżury kierowników studiów doktoranckich, konsultacje pracowników naukowo – dydaktycznych, informacje o Erasmusie, informacje o pracy dziekanatów, plany zajęć, wykaz Studenckich Kół Naukowych, pomoc materialną, konferencje, czasopismo wydziałowe w wersji on-line, skład Wydziałowej Rady Samorządu

Studenckiego, czytelnia i biblioteka on-line, karty przedmiotów dla wszystkich typów studiów.

Informacje dla pracowników zawierają następujące dane: kontakt e-mailowy, telefon, jakość kształcenia (akty, procedury wydziałowe, składy komisji), plany zajęć, informacje o pracy dziekanatów, procedura doktoryzowania, materiały dla studentów (możliwość ich umieszczania), konferencje, badania naukowe (dla młodej kadry i doktorantów), czasopismo w wersji on-line, informacje socjalne, konkursy na stanowiska naukowo-dydaktyczne, ogłoszenia, wydarzenia, komentarze, informacje o projektach naukowych, aktualności z życia wydziału.

Ponadto stosowany jest tradycyjny system informowania (dla studentów i pracowników) obejmujący m.in. plany zajęć, aktualności, wydarzenia kulturalne, artystyczne, naukowe, dydaktyczne, poprzez rozmieszczone w poszczególnych Instytutach oszklone gabloty oraz tablice informacyjne. Materiały potwierdzające osiągnięte przez studenta efekty kształcenia (kolokwia, prace egzaminacyjne, projekty, prelekcje) deponowane są decyzją Dyrekcji poszczególnych Instytutów w Zakładach/Pracowniach – według szczegółowej instrukcji: „Zasady weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia oraz oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych w WPiA”.

Trzeba też podkreślić iż Komisja Wydziałowa ma swoją tablicę informacyjną na której zamieszczane są aktualne prace Komisji, jej skład i plan działań.

Komisja Wydziałowa zamierza, zgodnie z deklaracjami Przewodniczącej, dokonać w roku akademickim 2014/2015 oceny systemu informacyjnego Wydziału.

Podsumowując funkcjonowanie systemu należy stwierdzić iż wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wdrożony, posiada odpowiednie procedury które pozwalają na monitorowanie, identyfikowanie słabych stron procesu kształcenia i ocenę możliwości funkcjonowania systemu. Należy rozważyć uzupełnienie procedur o procedurę oceny pozycji naukowej wydziału, współpracy z absolwentami, interesariuszami zewnętrznymi, o ocenę weryfikacji efektów osiąganych poza systemem szkolnictwa wyższego (w świetle nowych regulacji prawnych), ocenę zasobów materialnych.

3. jednostka dokonuje systematycznej oceny efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości, a jej wyniki wykorzystuje do doskonalenia polityki zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia.

Wewnętrzny system zakłada jego skuteczność i wykorzystywanie efektów jego funkcjonowania do doskonalenia procesu dydaktycznego jak i systemu, co znajduje wyraz między innymi w następującym zapisie założeń systemu iż :

„Wnioski wynikające z Wewnętrznego System Zapewnienia Jakości Kształcenia powinny być wykorzystane do: tworzenia kultury jakości kształcenia, stałego doskonalenia jakości procesu dydaktycznego i warunków jego realizacji, upowszechniania dobrych praktyk

w zakresie jakości kształcenia, prowadzenia właściwej polityki kadrowej, nagradzania pracowników, wspierania innowacji dydaktycznych, polityki uczelni w zakresie oferty dydaktycznej, promowania idei kształcenia przez całe życie. Analizy i oceny funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dokonuje Senat Uniwersytetu Jana Kochanowskiego przynajmniej raz w roku akademickim na jednym ze swoich posiedzeń.” Ponadto system wprowadza takie zasady iż: „Kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej jest zobowiązany do przedłożenia radzie tej jednostki, na koniec roku akademickiego, sprawozdania z oceny poziomu osiągnięcia efektów kształcenia, opracowanego przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia i planów działań naprawczych z zakresu jakości kształcenia wraz z harmonogramem ich wdrażania. Sprawozdanie, które uzyskało akceptację rady wydziału zostaje przekazane do Komisji Uczelnianej . Na podstawie sprawozdań UKJK przekazuje rekomendacje dotyczące działań naprawczych. Na podstawie sprawozdań poszczególnych jednostek organizacyjnych UKJK przygotowuje sprawozdanie końcowe, który przedstawia Senatowi Uniwersytetu. Sprawozdania mają charakter jawny i są publikowane na stronie internetowej Uczelni.”

Zapisy te tworzą warunki dla skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Opracowana została procedura oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Analiza protokołów z posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia pozwala stwierdzić iż wewnętrzny system pozwolił na identyfikowanie słabszych stron procesu dydaktycznego i wprowadzenie działań naprawczych, co potwierdza jego skuteczność.

Skuteczność wewnętrznego systemu można również ocenić poprzez reakcję wydziału na uwagi PKA zgłoszone w ostatnich ocenach programowych. I tak PKA zwróciła uwagę, że nazwa specjalności *Praca socjalna* nie powinna być powtórzeniem nazwy kierunku studiów z listy ministerialnej. Uczelnia od roku 2008/2009 w miejsce wskazywanej specjalności wprowadziła kierunek studiów *praca socjalna*. Na uwagę o braku ewaluacji zajęć, uczelnia zareagowała wprowadzeniem elektronicznej ewaluacji w tym roku akademickim, oraz opracowaniem procedury porządkującej proces ankietyzacji. Uporządkowano dokumentację toku studiów zgodnie z przepisami ministerialnymi. Dostosowano sylabusy do uwag PKA. Dostosowano na kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* minimum kadrowe do wymagań ustawowych. Dostosowano czas pracy dziekanatów do potrzeb studentów;- została wyznaczona osoba do aktualizacji strony internetowej - istnieje strona internetowa samorządu studentów <http://wpia.ujk.edu.pl/wped/wrss/>. Wydział stwierdził, iż istnieje nadal konieczność dostosowania warunków lokalowych do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo (w związku z planem przeniesienia Instytutu do innego budynku, warunki lokalowe mają być spełnione), sale wykładowe i pracownie zostały doposażone ze środków unijnych w związku z wygranymi grantami i projektami, na Wydziale została wznowiona działalność bufetu.

Analiza tabeli 4.1. przedstawionej w raporcie samooceny pozwala stwierdzić, że wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest skuteczny, gdyż pozwala na monitorowanie kluczowych obszarów jakości kształcenia, a także na identyfikację słabszych

stron procesu dydaktycznego i przeprowadzenie działań naprawczych. Z informacji zawartych w tabeli 4.1. widać że zostały podjęte ważne rozwiązania jak np. zamieszczono informacje o działalności Wydziałowej komisji na stronach internetowych, skorygowano nieprawidłowości w sylabusach, opracowano wzory porozumień z interesariuszami zewnętrznymi i umów o współpracy. Uwzględniono wyniki badań ankietowych, które pozwoliły na działania naprawcze w zakresie procesu dydaktycznego. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia dokonywała ocen funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia zgodnie z opracowaną procedurą - *Procedura oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia*, co przyniosło rozszerzenie zbioru procedur pozwalających na monitorowanie i ocenę kluczowych czynników jakości kształcenia. Bardzo dobrą formą oceny skuteczności systemu są dobre praktyki. Na Wydziale niektóre instytuty sformułowały dobre praktyki np. Instytut Sztuki Muzycznej dokonał opisu dobrych praktyk w zakresie koncertów i konkursów. Zespół oceniający uważa, iż dobre praktyki powinny być upowszechniane w innych Instytutach .

Zespół oceniający zaleca powtórny weryfikację tych obszarów jakości kształcenia na których wprowadzono działania naprawcze w celu oceny działań korygujących.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1. Struktura organizacyjna wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest złożona, ale odpowiada funkcjonalnie strukturze organizacyjnej Uczelni i Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego jest przejrzysta, a także zapewnia realizację zadań postawionych przed systemem. Określone zostały: zakres zadań i kompetencje Uczelnianej oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia jak i odpowiednich Zespołów. W składzie Komisji są przedstawiciele wszystkich grup interesariuszy. Wydział współpracuje z pracodawcami w osiąganiu celów związanych z kształceniem;

2. na Uczelni i Wydziale, Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia działa od kilku lat. System posiada procedury umożliwiające monitorowanie jakości kształcenia oraz formułowanie działań naprawczych. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest kompleksowy i obejmuje studia I, II i III stopnia oraz studia podyplomowe, a także kluczowe czynniki kształtujące jakość kształcenia. Wyniki wizytacji pozwalają stwierdzić że wewnętrzny system został wdrożony, funkcjonuje, pozwolił zidentyfikować słabsze strony procesu dydaktycznego i wprowadzić działania naprawcze, a także zapewnić monitorowanie i ocenę określonych w systemie obszarów jakości kształcenia. Prowadzona jest ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia, jakości kadry akademickiej, współpracy z absolwentami, z interesariuszami zewnętrznymi, ocena programu kształcenia (przeglądy programowe);

3. Wydział prowadzi działania w zakresie oceny efektywności i doskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. System jest modyfikowany i wzbogacany o procedury i narzędzia oceny jakości kształcenia na studiach I, II i III stopnia. ZO postuluje

przegląd systemu z punktu widzenia obecności mechanizmów i procedur oceny jego efektywności. Rekomenduje opracowanie metodyki, wprowadzenie procedur oceny tej efektywności i regularne działania doskonalące.

III. Spójność stosowanego w jednostce opisu celów i efektów kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich i podyplomowych oraz sprawność i wiarygodność systemu weryfikującego i potwierdzającego ich osiągnięcie.

1) Jednostka w wyniku kształcenia na studiach doktoranckich, zapewnia uzyskanie efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego, którego dotyczą oraz umożliwia uzyskanie stopnia naukowego doktora,

Wydział Pedagogiczny i Artystyczny UJK prowadzi od roku akademickiego 2012/2013 stacjonarne studia doktoranckie w dyscyplinie *pedagogika* (4-letnie) oraz *sztuki piękne* (3-letnie). Tryb i warunki rekrutacji na studia doktoranckie na WPiA zawarte są w uchwałach Senatu UJK oraz zarządzeniach Rektora UJK. Organizację i przebieg studiów doktoranckich określa Regulamin studiów doktoranckich (Uchwała Nr 10/2012 Senatu UJK w Kielcach z dn. 23.02.2012 r.; Uchwała Nr 28/2014 Senatu UJK w Kielcach z dn. 24.04.2014 r.). W jednostce stosowany jest opis celów i efektów kształcenia, które zawarte są w planach i programach studiów doktoranckich w dyscyplinie *Pedagogika*, a także *Sztuki piękne*, zatwierdzonych przez Radę Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego. Określone przez jednostkę efekty kształcenia odnoszą się do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Programy studiów doktoranckich opracowywane są tak, aby umożliwić uczestnikom studiów trzeciego stopnia osiągnięcie – w zależności od reprezentowanej dyscypliny naukowej - zakładanych efektów kształcenia.

Opracowany program kształcenia w pełni przygotowuje do pracy badawczej, prowadzenia badań naukowych w kwestii metodyki i metodologii oraz wyposaża w kompetencje społeczne w zakresie działalności naukowo-badawczej, artystycznej i społecznej.

Moduły przedmiotów fakultatywnych dobrane są prawidłowo i umożliwiają realizację założonych efektów kształcenia uzyskanie kwalifikacji w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych, czy działalności artystycznej. Doktorant zdobywa kwalifikacje poprzez przewidziane w planie ćwiczenia z prowadzenia zajęć dydaktycznych, udział w zespołach badawczych, wystawach, konferencjach i wykładach otwartych.

Jednostka umożliwia prowadzenie samodzielnych badań naukowych oraz przygotowanie publikacji naukowej, a także stwarza warunki do przygotowania do egzaminu doktorskiego i rozprawy doktorskiej. Doktoranci mają możliwość realizacji zadań badawczych

/artystycznych/ ujętych w planie zadaniowym jednostki, poprzez uczestnictwo w zespołach oraz poprzez realizację badań własnych. Jednostka stwarza warunki do przygotowania do egzaminu doktorskiego i rozprawy doktorskiej poprzez odpowiedni dobór przedmiotów kształcenia na studiach doktoranckich, możliwość wyboru opiekuna naukowego, udział w seminariach odbywających się w Instytucie oraz stymulowanie działalności naukowej. Doktoranci mają możliwość publikowania w czasopiśmie o zasięgu krajowym i międzynarodowym oraz w opracowaniach redakcyjnych.

W opinii doktorantów Wydział umożliwia im osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Realizacja programu studiów oraz związana z nią działalność naukowa i artystyczna rozwija ich wiedzę, umiejętności i kompetencje a także przygotowuje do samodzielnej działalności naukowo-badawczej, artystycznej i dydaktycznej. Doktoranci ogólnie pozytywnie ocenili programy studiów doktoranckich, zwracając uwagę, że treści kształcenia są na odpowiednim poziomie zaawansowania. Zajęcia korespondują z ich zainteresowaniami naukowymi i zawierają praktyczne treści wspomagające przygotowanie rozpraw doktorskich. Znacząca część efektów kształcenia osiągnięta jest przez doktorantów w ramach współpracy z opiekunami naukowymi, a także w ramach zajęć seminaryjnych. Doktoranci realizujący studia w zakresie *sztuk pięknych* wyrazili pozytywne opinie o praktycznych zajęciach w ramach trzech pracowni – *Multimedia*, *Fotografia* i *Działania w przestrzeni publicznej*. Ponadto uważają za korzystne uwzględnienie w programie studiów zajęć z języka angielskiego, które pomagają im solidnie przygotować się do egzaminu w ramach przewodu doktorskiego.

Doktoranci kierunku Pedagogika biorą udział w badaniach naukowych, będąc członkami realizowanych projektów badawczych finansowanych ze środków na działalność statutową oraz projektów badawczych finansowanych na działalność celową dla młodej kadry i uczestników studiów doktoranckich. Są współautorami badań statutowych realizowanych w dwóch zespołach badawczych (rok 2014) a w kolejnym roku – 2015 we wnioskach projektowych występuje dwóch doktorantów.

Doktoranci odbywający studia w zakresie *pedagogiki* wskazali, że zwrócili się z prośbą do Kierownika studiów doktoranckich o uzupełnienie realizowanego przez nich programu studiów o zajęcia z języka obcego, a ponadto uwzględnienie w nim zajęć z filozofii. Z rozmowy z Kierownikiem studiów doktoranckich wynika, że właściwe działania w tym zakresie zostały już podjęte. Doktoranci realizują także praktyki dydaktyczne, których wymiar godzinowy określony jest w planach studiów dla poszczególnych toków.

Kadra naukowo - dydaktyczna prowadząca zajęcia na studiach doktoranckich w dyscyplinach *Pedagogika* oraz *Sztuki piękne* posiada bardzo dobre przygotowanie merytoryczne. Posiada również duże doświadczenie naukowe/artystyczne potwierdzone licznymi publikacjami, udziałem w konferencjach, projektach badawczych, wystawach. Opiekunowie naukowcy powoływani są na podstawie § 6 ust. 6 Regulaminu studiów doktoranckich Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, uchwałą Rady Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego na każdy rok akademicki. Wykaz opiekunów jest

weryfikowany i uzupełniany o nowe osoby. Od roku 2014/15 przewidziano prowadzenie zajęć fakultatywnych przez doktorów, którzy będą mogli pełnić w przewodach doktorskich funkcję promotora pomocniczego. Kwalifikacje naukowe kadry prowadzącej zajęcia na studiach doktoranckich oraz sprawującej opiekę naukową nad doktorantami są zgodne z celami i efektami kształcenia na tych studiach.

Programy studiów doktoranckich w dyscyplinie Pedagogika oraz Sztuki Piękne uwzględniają przedmioty umożliwiające doktorantom zdobycie kwalifikacji w zakresie prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym posługiwania się nowoczesnymi metodami i technikami dydaktycznymi (np. Dydaktyka szkoły wyższej z elementami praktyki, Metodyka zajęć dydaktycznych).

2) jednostka zapewnia efekty kształcenia na studiach podyplomowych zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców oraz umożliwiające nabycie uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy,

Wydział prowadzi obecnie trzy semestralne studia podyplomowe na kierunku Pedagogika w specjalności *„Zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna z terapią pedagogiczną”* oraz trzy semestralne studia podyplomowe na kierunku Edukacja Muzyczna.

Celem studiów podyplomowych prowadzonych na kierunku Pedagogika jest przygotowanie merytoryczne i metodyczne słuchaczy do prowadzenia zajęć z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz do podejmowania działań korekcyjno-kompensacyjnych. Słuchacze po ukończeniu studiów podyplomowych mają możliwość zatrudnienia w przedszkolu i szkole podstawowej (I poziom edukacyjny). Plan studiów został przygotowany przy współpracy interesariuszy zewnętrznych (reprezentantów przedszkola i szkoły podstawowej – nauczanie początkowe) i efekty kształcenia są zgodne z wymaganiami pracodawców. Program kształcenia umożliwia też uzyskanie nowych kompetencji w zakresie wsparcia dziecka w klasach/szkołach integracyjnych. Weryfikacja efektów kształcenia następuje na podstawie egzaminu dyplomowego, którego pozytywny wynik jest warunkiem ukończenia studiów.

W przypadku studiów podyplomowych prowadzonych na kierunku Edukacja Muzyczna celem jest uzyskanie dodatkowych kwalifikacji zawodowych wraz z aktualizacją wiedzy i umiejętności zdobytych w toku studiów wyższych. Czas trwania studiów podyplomowych w pełni pozwala na uzyskanie zakładanych efektów kształcenia. Na zgodność efektów kształcenia na studiach podyplomowych z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, a także możliwości nabycia uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy, znaczący wpływ mają interesariusze zewnętrzni reprezentujący instytucje pedagogiczne i artystyczne współpracujące z Wydziałem.

Wśród wykładowców, na co zwracają uwagę sami słuchacze studiów podyplomowych, jest znaczący odsetek reprezentujących praktykę zawodową, co bezpośrednio wpływa na realizację efektów kształcenia. Z danych pozyskanych od władz Wydziału wynika, że zajęcia

na studiach podyplomowych prowadzi 35 osób, w tym 10 samodzielnych pracowników nauki, 19 osób ze stopniem doktora i 6 magistrów. Wśród prowadzących zajęcia poza UJK pracują 3 osoby, jednak ponad połowa z prowadzących zajęcia i zatrudnionych w UJK łączy pracę na Uczelni z praktyką, co w szczególności dotyczy kierunków artystycznych.

3). wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania efektów kształcenia,

W procesie określania efektów kształcenia na wizytowanych kierunkach uczestniczą interesariusze wewnątrzni i zewnątrzni. Dotyczy to zarówno studiów podyplomowych jak i studiów doktoranckich. Interesariusze wewnątrzni reprezentowani są przez władze Wydziału, Komisję do spraw jakości kształcenia, promotorów/opiekunów naukowych doktorantów, osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne. Interesariusze zewnątrzni w dyscyplinie pedagogika to przedstawiciele takich instytucji jak: Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach, Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach, Miejski Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Kielcach i inne. W przypadku studiów artystycznych czynny udział w procesie określania efektów kształcenia oraz ich weryfikacji jak i ocenie jakości kształcenia biorą dyrektorzy lub wybitni przedstawiciele instytucji kulturalnych oraz szkolnictwa artystycznego.

4). Jednostka stosuje system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy doktoranta i słuchacza, adekwatnemu do osiągniętych efektów kształcenia,

Wydział Pedagogiczny i Artystyczny UJK stosuje system ECTS na wszystkich typach prowadzonych studiów, w którym liczba punktów przypisanych do poszczególnych przedmiotów jest prawidłowa i odpowiada nakładowi pracy. Liczba punktów ECTS dla każdego przedmiotu określona jest w programach studiów i kartach przedmiotów. Przedstawiciele studentów, słuchaczy studiów podyplomowych oraz doktorantów mają możliwość wypowiedzenia się i weryfikacji punktacji ECTS w ramach dokonywanych przeglądów programów studiów. Z informacji uzyskanych przez Zespół Oceniający w czasie wizytacji nie wynika, aby system ten był obecnie szerzej wykorzystywany w indywidualizowaniu procesu kształcenia na studiach doktoranckich oraz podyplomowych jak również w wymianie międzyuczelnianej czy międzynarodowej.

5). Jednostka posiada wiarygodny, przejrzysty i powszechnie dostępny - zwłaszcza dla studentów, doktorantów i słuchaczy - system umożliwiający ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje weryfikację osiągniętych efektów kształcenia. Proces ten regulują dwie procedury zawarte w Zarządzeniu Nr 58/2013 Rektora UJK w Kielcach z dnia 13 września 2013 roku w sprawie określenia procedur Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, które określa 16 kluczowych procedur związanych z kształceniem, a mianowicie procedura WSZJK-U/3 – dotycząca

weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz procedura WSZJK-U/16 dotycząca wprowadzania ocen do elektronicznego systemu obsługi toku studiów przez wirtualną uczelnię. Na ocenianym Wydziale opracowano i stosuje się wewnętrzną wydziałową procedurę określającą m. in. zasady weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia, udział w tym procesie ciał zajmujących się oceną jakości kształcenia oraz formy, za pomocą których ocenia się osiągnięcia przez studentów efekty kształcenia i związane z nimi zasady. Fakt istnienia takich procedur na ocenianym Wydziale oraz ich treść ocenia się pozytywnie. Środkiem weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia jest w szczególności system oceniania prac etapowych, zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych. System oceniania studentów jest transparentny i niezmiennie respektowany co wynika z przepisów Regulaminu Studiów. Regułą jest, iż zasady dotyczące oceny osiągnięć studentów w tym warunki przystąpienia do zaliczenia danych form zajęć oraz zasady w nich uczestniczenia oraz oceny poszczególnych składowych przedmiotów są podawane na pierwszych zajęciach oraz nie ulegają zmianom bez pełnej aprobaty studentów tworzących daną grupę zajęciową. Studenci w rozmowie z zespołem oceniającym uznali system oceniania obowiązujący na Wydziale, za co do zasady sprawiedliwy i nie wskazali sytuacji konfliktowych na tym tle, co ocenia się pozytywnie. Studenci czerpią informacje o szczegółowych zasadach oceniania z kart poszczególnych przedmiotów, regulaminu studiów oraz od prowadzących zajęcia. Karty przedmiotów zawierające modułowe efekty kształcenia dostępne są dla studentów u prowadzących zajęcia oraz na stronie internetowej. Studenci uważają karty poszczególnych przedmiotów za bardzo przydatne w toku studiów, a ich treść za zrozumiałą. Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia odbywa się według harmonogramu sesji egzaminacyjnej, który znany jest studentom. Zaznaczyć należy, iż wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje mechanizmy weryfikacji zasad oceniania. Wszystkie karty przedmiotów analizowane są pod względem ich poprawności przez kierunkowe zespoły działające w ramach ocenianego Wydziału, co ocenia się pozytywnie. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym stwierdzili, iż efekty kształcenia osiągnięte na ich Wydziale są sprawdzalne, co wynika ze specyfiki ich studiów tj. można je zweryfikować nie tylko systemem ich oceny na uczelni, ale również poza jej murami np. podczas odbywanych praktyk lub na zajęciach praktycznych prowadzonych w ramach poszczególnych kierunków na ocenianym Wydziale. Studenci oceniają uzyskane efekty kształcenia jako zadowalające w szczególności w zetknięciu z praktyką.

Na WPiA dokonuje się oceny bieżącej doktorantów w zakresie realizacji zajęć z programu studiów doktoranckich oraz oceny rocznej postępów w realizacji studiów dokonywanej przez opiekuna naukowego oraz Kierownika studiów doktoranckich na podstawie sprawozdań z działalności artystycznej i naukowej wypełnianych przez doktorantów w systemie Wirtualnej Uczelni oraz składanych w formie papierowej.

Szczegółowy zakres wymagań z danego przedmiotu, w tym warunki zaliczenia przedmiotu ustala nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia. Weryfikacja efektów kształcenia i uzyskiwanie zaliczeń na poziomie przedmiotów odbywa się zgodnie z metodami i zasadami określonymi przez wykładowców w kartach przedmiotów.

Praktyki zawodowe dla uczestników studiów doktoranckich organizowane są zgodnie z Zarządzeniem Nr 15/2013 Rektora UJK w Kielcach z dn. 9.04.2013 r. w sprawie zasad odbywania praktyk zawodowych przez uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich. Zajęcia realizowane przez doktorantów w ramach praktyki zawodowej planowane są przez Kierownika studiów doktoranckich w porozumieniu z opiekunem naukowym lub promotorem oraz Dyrektorem Instytutu. Zajęcia odbywają się pod opieką nauczyciela akademickiego odpowiadającego za dany przedmiot, który na bieżąco monitoruje rozwój kompetencji dydaktycznych doktorantów. Zaliczenia praktyki dydaktycznej, poprzez wpis do karty i indeksu doktoranta, dokonuje Kierownik studiów doktoranckich na podstawie karty praktyk uczestnika studiów doktoranckich.

Na studiach doktoranckich okresem rozliczeniowym jest rok akademicki. Warunkiem zaliczenia roku jest spełnienie wszystkich wymagań objętych programem studiów. Zgodnie z Regulaminem studiów doktoranckich, do 30 czerwca każdego roku doktorant zobowiązany jest przedłożyć kierownikowi studiów doktoranckich następujące dokumenty: sprawozdanie z realizacji badań naukowych i postępów w przygotowywaniu rozprawy doktorskiej, zaopiniowane przez opiekuna naukowego lub promotora; indeks i kartę przebiegu studiów doktoranckich z wpisami wymaganymi przez program studiów; a także inne dokumenty wymagane przez program studiów doktoranckich. W czasie wizytacji Zespół Oceniający zapoznał się ze sprawozdaniami przechowywanymi w teczkach osobowych doktorantów. Ocena aktywności naukowej i artystycznej doktorantów dokonywana jest w oparciu o Regulamin parametryzacji działalności naukowej nauczycieli akademickich oraz uczestników studiów doktoranckich Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (Zarządzenie Nr 115/2012 Rektora UJK z dn. 20.12.2012 r.). Sprawozdania są dość obszerne i rzetelnie przedstawiają pracę naukową doktorantów w danym roku akademickim. Na podstawie przedłożonych dokumentów kierownik studiów doktoranckich podejmuje decyzję o zaliczeniu roku studiów doktoranckich do dnia 30 września każdego roku. Podstawy i zasady skreślenia doktoranta z listy uczestników studiów doktoranckich określa regulamin tych studiów.

Końcowa ocena postępów następuje w toku przewodu doktorskiego. Zgodnie z właściwą uchwałą RW zaleca się, aby wszczęcie przewodu doktorskiego nastąpiło nie później niż do końca trzeciego roku studiów.

Doktoranci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym poinformowali, że zasady ich oceny są przejrzyste, wiarygodne, a także publicznie dostępne. Podobne zdanie wyrazili przedstawiciele studiów podyplomowych. Powyższe opinie potwierdza przedstawiona Zespołowi Oceniającemu dokumentacja.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Jednostka w wyniku kształcenia na studiach doktoranckich, zapewnia uzyskanie efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego którego dotyczą, oraz umożliwia uzyskanie stopnia naukowego/sztuki doktora;
- 2) Jednostka zapewnia efekty kształcenia na studiach podyplomowych zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, umożliwiające nabycie uprawnień do wykonywania zawodu;
- 3) W procesie określania efektów kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni;
- 4) Jednostka stosuje system ECTS w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy doktoranta i słuchacza, adekwatnemu do osiągniętych efektów kształcenia;
- 5) Jednostka posiada wiarygodny, przejrzysty i powszechnie dostępny system umożliwiający ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

IV. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę dla realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

- 1) Jednostka zapewnia kadrę stosowną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz prowadzi politykę kadrową umożliwiającą rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników,**

Polityka kadrowa prowadzona na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach skupia się na rozwoju naukowym własnych pracowników, poprzez wspieranie wniosków o nadanie tytułu naukowego profesora, uzyskiwanie stopni naukowych/sztuki doktora habilitowanego oraz doktora. Nauczyciele akademicy, którzy starają się o nadanie tytułu bądź uzyskanie stopnia naukowego/sztuki poza macierzystą Uczelnią wspierani są w ramach posiadanych środków finansowych poprzez refundację kosztów procedur postępowania przewodowego. Wsparcie udzielane w tym zakresie ma miejsce w oparciu o analizę poszczególnych przypadków w odniesieniu do kierunków polityki kadrowej Jednostki.

Dobór kadry naukowo-dydaktycznej dokonywany jest pod kątem przydatności do potrzeb, wynikających z prowadzonego kształcenia i badań naukowych realizowanych na Wydziale wg następujących kryteriów:

- posiadany stopień lub tytuł naukowy,
- dorobek naukowy, artystyczny lub projektowy,
- doświadczenie dydaktyczne,
- umiejętność pracy w zespole badawczym.

Metodą doboru kadry etatowej jest konkurs na określone stanowisko, przeprowadzany zgodnie z uchwałą Senatu UJK oraz rozmowa kwalifikacyjna (w przypadku wykładowców zatrudnionych na podstawie umowy o dzieło dydaktyczne).

Zadania dydaktyczne powierzane są kadrze prawidłowo, zgodnie z posiadanym tytułem/stopniem lub dorobkiem w danej dyscyplinie nauki/sztuki. Kadre naukowo-dydaktyczną Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego UJK stanowi łącznie 140 osób. Poza 35 pracownikami samodzielnymi tworzy ją 105 pracowników, w tym 89 osób ze stopniem doktora oraz 16 magistrów. W ostatnim okresie wśród pracowników Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego nastąpił znaczący rozwój naukowy. Od roku 2009 do dnia 30.09.2014r. 8 pracownikom samodzielnym nadane zostały tytuły profesora, wobec 2 wszczęto postępowanie o nadanie tytułu profesora; 5 pracowników uzyskało stopień doktora habilitowanego; 2 osoby mają dalece zaawansowane prace habilitacyjne. Ponadto 8 pracowników Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego otrzymało stopień doktora, 3 osoby mają otwarty przewód doktorski i zaawansowane prace badawcze do doktoratu.

Zespół Wizytujący po zapoznaniu się z Raportem Samooceny oraz z przedstawioną dokumentacją potwierdza że Wydział Pedagogiczny i Artystyczny prowadzi właściwą politykę kadrową, ukierunkowaną na wspieranie rozwoju naukowego pracowników oraz na zwiększenie zatrudnienia samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych. Podejmowane działania mają na celu zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, ale również możliwości starania się o otrzymanie kolejnych uprawnień do nadawania stopni naukowych oraz tworzenia nowych kierunków kształcenia.

Weryfikacja jakości wykonywanych zadań przez kadre dydaktyczno-naukową następuje przez hospitację prowadzonych zajęć oraz badanie opinii studentów. Procedura hospitacji stanowi nie tylko element nadzoru pedagogicznego, ale jest również źródłem informacji o efektach kształcenia studentów. Hospitacje oceniające i diagnozujące realizowane są zgodnie z przyjętym harmonogramem hospitacji na Wydziale. Istotnym obszarem oceny jakości kształcenia jest badanie opinii studentów. W roku akad. 2013/14 dokonano po raz pierwszy badania opinii studentów drogą elektroniczną. Ocenie poddano m.in. pracę nauczyciela akademickiego w tym: określenie wymagań wobec studentów, postawę prowadzącego zajęcia, prowadzenie zajęć zgodnie z kartą przedmiotu, przystępność w przekazywaniu treści, punktualność i terminowość odbywanych zajęć. W większości przypadków oceny były pozytywne. Pojedyncze – negatywne oceny zostały objęte programem naprawczym, który ma zapewnić właściwą realizację procesu dydaktycznego.

Zakres specjalności reprezentowanych przez kadre naukowo-dydaktyczną i dydaktyczną jest spójny z efektami kształcenia określonymi dla prowadzonych w jednostce studiów oraz odpowiada kierunkom badań podejmowanych w Instytutach i zatwierdzonych przez Radę Wydziału.

Zespół Wizytujący pozytywnie ocenia efekty realizacji polityki dotyczące spójności zakresu specjalności reprezentowanych przez kadre naukowo-dydaktyczną i dydaktyczną z efektami kształcenia określonymi dla prowadzonych w Jednostce studiów, adekwatności liczby nauczycieli akademickich zaangażowanych w proces dydaktyczny do liczby jego uczestników. Jednostka prowadzi właściwą politykę, umożliwiającą rozwój kwalifikacji dydaktycznych i artystyczno-naukowych pracowników. Reprezentowane przez poszczególnych nauczycieli akademickich dziedziny i dyscypliny są w pełni adekwatne z potrzebami wynikającymi z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej.

2) jednostka dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki oferowanych studiów, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia,

Jednostka dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki oferowanych studiów. Budynek siedziby Instytutu Sztuk Pięknych, posiada dużą salę wykładową, salę audiowizualną, 3 sale seminaryjne, 6 pracowni artystycznych do kształcenia podstawowego w zakresie rysunku, malarstwa, grafiki i rzeźby, 1 pracownię intermedialną z ciemnią, 1 pracownię sitodruku, 5 pracowni komputerowych projektowych na platformie multimedialnej, 1 pracownię fotograficzną, 1 pracownię wzorniczą z centrum druku wielkoformatowego i druku 3D, 1 pracownię ubioru, 2 galerie, hol z systemami ekspozycyjnymi, oświetleniowymi, nagłośnieniem i systemem do projekcji multimedialnych. Wszystkie pracownie są bardzo dobrze wyposażone, a w zakresie technik komputerowych i wzorniczych infrastruktura dydaktyczna należy do jednej z najnowocześniejszych w kraju.

Na infrastrukturę dydaktyczną składają się także stacje graficzne na platformie Mac i PC wraz z oprogramowaniem dostosowanym do bieżących i przyszłych potrzeb dydaktycznych oraz akcesoria: ploter drukujący, ploter tnący, drukarka 3D, skaner, projektory multimedialne, tablety graficzne. Istniejąca infrastruktura jest w pełni dostosowana do profilu i rozmiarów prowadzonego kształcenia i specyfiki prowadzonych badań i jest sukcesywnie rozwijana, czego przykładem jest stworzenie i uruchomienie w roku akademickim 2014-2015 pracowni sitodruku.

Dzięki udziałowi interesariuszy zewnętrznych jednostka, do realizacji dydaktyki w zakresie zaawansowanych technologii, ma możliwość korzystania z baz będący w posiadaniu instytucji partnerskich jak: Institute of Design, Kielecki Park Technologiczny, Targi Kielce, TVP Kielce.

W latach 2010-2014, dzięki wsparciu ze środków z unijnego projektu CEART, baza dydaktyczna Instytutu Edukacji Muzycznej UJK została poszerzona o nowe pomieszczenia przy ul. Krakowskiej 11 (Centrum Edukacji Artystycznej), w tym aulę koncertową, fortepian Steinway & Sons (B-211) oraz pianino Essen (EUP-123E Steinway & Sons), przenośny podest dla chóru 100-osobowego i sprzęt audiowizualny (rzutniki, tablice interaktywne,

miksery muzyczne MMX 602/SW, mikser stereo MPX-4PA, wzmacniacze mocy PA-940, wzmacniacz STA-3000, wzmacniacze STA-1000, kolumny głośnikowe JBL MRX 525, kolumny głośnikowe JBL MRX 525s, kolumny głośnikowe JBL MRX 512M, mikrofony dynamiczne DM-5000LN, mikrofony studyjne ECM-290, mikrofony estradowe Shure 58, mikrofon pojemnościowy Shure SM94-LC, rejestrator MP3 DPR-110, mikser Soundcraft M8, przenośny zestaw nagłośnieniowy YAMAHA STAGEPAS 300), wykorzystywane w procesie dydaktycznym (wykłady, zaliczenia i egzaminy) oraz koncertach na rzecz Uniwersytetu i regionu świętokrzyskiego, gwarantując realizację kształcenia zgodnie z najnowszymi trendami edukacyjnymi. Główny budynek Instytutu Edukacji Muzycznej (ul. Mickiewicza 3) pozyskał dodatkowo dwa pianina (pracownia teoretyczna i instrumentalna), tablicę interaktywną i rzutnik multimedialny (sale wykładowe), trzy mini wieże Pioneer (pracownie teoretyczne), przystawkę gitarową i zestaw bum-rurek (pracownia instrumentów szkolnych).

Baza materialna i biblioteczna jest przystosowana do potrzeb procesu dydaktycznego Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego, według obecnie obowiązujących planów i programów nauczania wszystkich stopni studiów. Jest ona na bieżąco uzupełniana stosownie do potrzeb i możliwości finansowych ich realizacji. Jest systematycznie wzbogacana o najnowsze publikacje naukowe polsko - i obcojęzyczne (w 2014 r. ponad 100 pozycji opublikowanych m.in. przez Cambridge University Press, Oxford University Press), materiały nutowe, nagrania audio i video na nośnikach cyfrowych oraz oprogramowanie do edycji nut Finale i Sibelius. Istotną rolę w procesie edukacyjnym odgrywa również uruchomiona w 2013 r. światłowodowa i bezprzewodowa sieć internetowa.

3). polityka finansowa jednostki zapewnia stabilność jej rozwoju

Polityka finansowa Uczelni i wizytowanej jednostki zapewnia stabilność jej rozwoju. Wiąże się to z realizacją strategii, która przyczynia się do urzeczywistniania misji Wydziału. Wydział Pedagogiczny i Artystyczny stara się być nowoczesną jednostką naukowo-badawczą i dydaktyczną osadzoną w przestrzeni regionalnej i krajowej, nastawioną na umacnianie wiodącej pozycji na tle podobnych jednostek sektora szkolnictwa wyższego. Zespół Wizytujący dostrzega działania Władz jednostki w wyznaczaniu i realizacji zadań projakościowych. Studenci studiów doktoranckich uczestniczą w projektach naukowych i artystycznych realizowanych w ramach badań statutowych, oraz projektach badawczych finansowanych na działalność celową dla młodej kadry i uczestników studiów doktoranckich. Realizują również samodzielne projekty. Studenci studiów doktoranckich w dyscyplinie sztuki piękne otrzymali w 2014 r. dotację na finansowanie działalności polegającej na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich. Badania posłużą zebraniu niezbędnych materiałów do przygotowania pracy doktorskiej. Efekty badań upublicznione zostaną w formie wystaw indywidualnych i zbiorowych w kraju i za granicą oraz publikacji podsumowujących projekty.

Prowadzoną przez Uczelnię politykę finansową w powyższym zakresie, należy ocenić pozytywnie.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Jednostka zapewnia kadrę stosownie do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz prowadzi politykę kadrową umożliwiającą rozwój kwalifikacji naukowych, artystycznych i dydaktycznych pracowników;
- 2) Jednostka dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki oferowanych studiów, a w zakresie technik komputerowych i wzorniczych jedną z najnowocześniejszych w kraju;
- 3) Polityka finansowa jednostki zapewnia stabilność jej rozwoju. Zespół Wizytujący dostrzega działania Władz jednostki w wyznaczaniu i realizacji zadań projakościowych.

V. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Jednostka prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi studiami, a wyniki tych badań oraz najnowsze osiągnięcia nauki w danym obszarze wykorzystuje w procesie kształcenia. Jednostka stwarza doktorantom warunki do prowadzenia samodzielnych badań naukowych, a studentom umożliwia udział w badaniach przez nią prowadzonych.

Jednostka prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych (obszar sztuki - dziedzina sztuk muzycznych i dziedzina sztuk plastycznych, obszar nauk humanistycznych/społecznych – dziedzina nauk humanistycznych/społecznych) zgodne z zakresem prowadzonych studiów, w oparciu o specjalistyczną kadrę naukowo-dydaktyczną. Wyniki badań w danym obszarze są wykorzystywane przez pedagogów w procesie kształcenia. Weryfikacja osiągnięć naukowych pracowników znajduje odzwierciedlenie w okresowej ocenie pracownika naukowo-dydaktycznego. Jednostka prowadzi aktywne działania mające na celu stałe podnoszenie jakości dorobku artystyczno – naukowego i umacnianie pozycji wśród innych ważnych ośrodków w kraju i zagranicą. Potwierdzeniem poziomu naukowego jednostki jest uzyskana **kategoria naukowa (A)** i wysokie miejsce Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego wśród innych, poddanych ocenie parametrycznej jednostek o podobnym profilu i strukturze. Wydział stale monitoruje i przygotowuje się do wypracowania formuł pozwalających na efektywniejsze wykorzystanie potencjału artystycznego i naukowego jednostki, oraz wzmacnianie związku prowadzonych badań z dydaktyką.

Obecnie w Instytucie Sztuk Pięknych prowadzone są badania obejmujące takie zagadnienia jak:

- Dyskurs artystyczny zjawisk fizycznych, społecznych i kulturowych. Interferencje;

- Wielokulturowość w polskiej sztuce współczesnej na przykładzie twórczości artystów Instytutu Sztuk Pięknych UJK w Kielcach;
- Alfabetyzacja wizualna jako potrzeba nowych kompetencji współczesnego człowieka i odpowiedź na wyzwania kultury obrazowej;
- Struktury przestrzenne o charakterze environment tworzone za pomocą projekcji obrazów ruchomych i emisji dźwięku;
- Migracje Transgraficzne - pozyskiwanie nowych obszarów sztuki;
- Obszar sztuki wizualnej w przestrzeni publicznej.

Prowadzone badania na kierunku Pedagogika obejmują problemy współczesnej edukacji, jej uwarunkowań i kontekstów historycznych. W tym obszarze sytuują się m.in. dociekania nad przejawami kryzysu współczesnej szkoły i możliwości ich minimalizacji, wskazanie zaniedbanych obszarów wychowania czy wykorzystania nowoczesnych technologii komunikacyjno-informacyjnych w procesie kształcenia szkolnego i poza szkolnego. Drugi obszar badań obejmuje problematykę zawodu nauczyciela w kontekście historycznym i współczesnym. Celem podjętych badań jest ukazanie zmieniającej się roli nauczyciela i ukazanie jego ról i funkcji we współczesnym świecie. Trzeci obszar badań podejmuje problematykę dziecka – jego jakości życia i możliwości wsparcia. W wyróżnionym obszarze prowadzone są innowacyjne badania nad dojrzałością szkolną dzieci urodzonych przedwcześnie. Podejmowane są również badania historyczne np. pomoc dzieciom w działalności polskich organizacji społecznych. Podejmowane obszary pracy naukowej odzwierciedlają kierunki kształcenia i w znacznym stopniu wspierają proces kształcenia. Wszystkie prowadzone na Wydziale badania naukowe/artystyczne są spójne z realizowanym kształceniem i mają przełożenie na proces kształcenia na wszystkich kierunkach studiów w postaci ogólnodostępnych seminariów oraz omówień i prezentacji podczas zajęć dydaktycznych, co rozszerza program nauczania i podnosi efekty kształcenia.

Wydział w znaczącym stopniu wspiera doktorantów w działalności naukowo-badawczej i artystycznej, w tym prowadzonej poza jednostką. Wsparcie to polega w szczególności na zapewnieniu doktorantom opieki merytorycznej nauczycieli akademickich, niezbędnej infrastruktury, umożliwianiu publikacji wyników badań oraz publicznej prezentacji dzieł artystycznych, a także częściowym wsparciu finansowym w ramach systemu stypendialnego i badań statutowych. Doktoranci uczestniczą w szeregu projektach naukowych i artystycznych realizowanych przez pracowników Wydziału w ramach badań statutowych. Realizują również samodzielne projekty w ramach dotacji na finansowanie działalności polegającej na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich. Jednostka stwarza doktorantom odpowiednie warunki do prowadzenia samodzielnych badań naukowych, natomiast studenci mają możliwość współdziałania w badaniach prowadzonych przez poszczególnych nauczycieli akademickich.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego

w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Jednostka prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych /artystycznych/, zgodne z zakresem prowadzonych studiów, w oparciu o specjalistyczną kadre naukowo-dydaktyczną i artystyczną. Wyniki badań wykorzystywane są w procesie kształcenia. W badaniach mają możliwość uczestniczenia doktoranci i studenci.

Intensywność oraz poziom badań prowadzonych w Instytucie Sztuk Pięknych UJK - w opinii Zespołu - zasługuje na wyróżnienie.

VI. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami

1) Studenci, doktoranci i pracownicy jednostki uczestniczą w programach międzynarodowych,

W wymianie międzynarodowej mogą uczestniczyć studenci studiów I i II stopnia kształcenia oraz doktoranci. Studenci mają możliwość skorzystania z programu wymiany międzynarodowej LLP ERASMUS. Rekrutacja w zakresie wymiany międzynarodowej jest ciągła, a niezbędne informacje i formularze są dostępne na stronie internetowej oraz w biurze współpracy zagranicznej. Kryteria rekrutacji to: średnia ocena ze studiów, przygotowanie językowe oraz ocena pisma motywacyjnego i planu studiów.

W latach 2009 - 2014 w ramach LLP ERASMUS wyjechało 32 studentów, a przyjechało 9 studentów. W tym samym czasie ilość pracowników wyjeżdżających wynosiła 34, przyjeżdżających 12. Ponadto 4 pracowników naukowych wzięło udział w projekcie naukowo-badawczym EduCare. Natomiast 21 osób skorzystało z programu GRUNDTVIG (Europejski Program Edukacji Dorosłych). Żaden ze studentów w grupie doktorantów nie skorzystał z możliwości wymiany międzynarodowej.

Realizacja projektów międzynarodowych podejmowana na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym przybiera różne formy. Są to:

- w **Instytucie Sztuk Pięknych** - prowadzenie wykładów/warsztatów gościnnych, wizyty studyjne, organizacja wystaw indywidualnych i zbiorowych.

Wymiana międzynarodowa pracowników naukowo-dydaktycznych i studentów w ramach programu LLP ERASMUS. Instytut utrzymuje i rozwija kontakty z ośrodkami (m.in. we Włoszech - kilka ośrodków, Portugalii, Finlandii, Turcji, Meksyku, USA). W latach 2011 do 2013 pracownicy naukowcy Instytutu zorganizowali 10 znaczących wystaw międzynarodowych, w których wzięło udział ponad 120 artystów z wielu krajów europejskich. Powyższe działania wzbogaca działalność publicystyczna (wydawnictwa

artystyczne, katalogi).

- w **Instyucie Edukacji Muzycznej** - prowadzenie wykładów/warsztatów, kursów mistrzowskich, działalność koncertowa oraz udział w konferencjach naukowych, festiwalach, konkursach, także udział w roli jurorów konkursów muzycznych;

Instytut Muzyczny prowadzi wymianę międzynarodową pracowników naukowo-dydaktycznych i studentów w ramach programu LLP ERASMUS. Ponadto poszczególne osoby utrzymują kontakty z wieloma ośrodkami za granicą (ok. 15 krajów europejskich, a także Emiraty Arabskie, Maroko i Korea Południowa). Organizowane są liczne koncerty z udziałem międzynarodowych środowisk akademickich. Prowadzona jest działalność publicystyczna w postaci tłumaczeń i opracowań metodologicznych (gra na instrumentach muzycznych).

Współpraca międzynarodowa pracowników naukowych jest znacząca.

- w **Instyucie Pedagogiki i Psychologii / Instytucie Edukacji Szkolnej** - współpraca w dziedzinie badań naukowych, udział pracowników dydaktycznych w szkoleniach, ocena i rozpowszechnianie wyników badań i doświadczeń dydaktycznych w kraju i za granicą. Wymiana międzynarodowa pracowników naukowo-dydaktycznych i studentów w ramach programu LLP ERASMUS oraz programu naukowo-badawczego EduCare (w roku 2012 współpraca z uniwersytetami we Włoszech, Rumunii oraz Hiszpanii związana z opracowaniem modelu kształcenia geragogicznego w Europie). Efektem końcowym jest publikacja „Situation, Education and Activation of Elderly People in Europe, opracowana i wydana przez pracowników naukowych Instytutu.

W latach 2011 do 2014 Wydział podpisał 11 umów partnerskich z ośrodkami zagranicznymi (Czechy 2 uczelnie, Słowacja, Niemcy, Turcja 2 uczelnie, Wielka Brytania, Dania 2 uczelnie, Finlandia oraz Włochy). Podpisane umowy umożliwiają wyjazd dwóch do pięciu studentów na okres 1 lub 2 semestrów oraz dwóch do czterech pracowników naukowych.

Wydział zapewnia możliwości udziału pracowników i studentów w programach międzynarodowych. Są one w znacznym stopniu wykorzystywane. W latach 2011 do 2014 w ramach umów międzynarodowych z Norwegią, Francją, Hiszpanią oraz Wielką Brytanią 31 osób skorzystało ze specjalistycznych szkoleń dla kadry dydaktycznej.

Wśród studentów zagranicznych znaczną grupę stanowią studenci z Ukrainy (położenie geopolityczne). Natomiast zmniejszyła się liczba kandydatów z Białorusi i Ukrainy posiadających Kartę Polaka.

Z przedstawionego przez Wydział Raportu Samooceny, a także informacji zebranych w czasie wizytacji wynika, że **doktoranci WPiA nie biorą udziału w programach międzynarodowych** oraz wymianie realizowanej z zagranicznymi ośrodkami akademickimi. Doktoranci mają możliwość wyjazdu na studia zagraniczne lub praktyki w ramach programu LLP Erasmus, ale dotychczas nie wyjeżdżali w ramach tego programu. Również doktoranci z ośrodków zagranicznych nie odbywali studiów i praktyk w ramach tego programu na

WPiA. Doktoranci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym stwierdzili, że nie są zainteresowani możliwością długookresowych wyjazdów zagranicznych ze względu na zobowiązania zawodowe i osobiste.

Zauważyć należy, że strategia rozwoju Uczelni zakłada stymulowanie wymiany studentów, doktorantów i nauczycieli akademickich i efektywne wykorzystanie możliwości wspierania wymiany studentów, doktorantów m. inn. w ramach programów międzynarodowych i umów bilateralnych. Istnieje duża potrzeba działań w tym zakresie. Zaleca się szersze przeanalizowanie problemu niewielkiego udziału doktorantów w wymianie międzynarodowej i podjęcie niezbędnych działań usprawniających omawiany obszar.

2) jednostka podejmuje działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia, w tym w zakresie określania efektów i realizacji programu kształcenia,

Udział studentów i pracowników naukowych w programach międzynarodowych jest stosunkowo duży. Liczba osób wyjeżdżających w ramach programu LLP Erasmus w konkretnych latach utrzymuje się na zbliżonym wyrównanym poziomie.

Wydział w znacznym stopniu zwiększa ofertę dydaktyczną w nauczaniu przedmiotów w językach kongresowych, a także włoskim i ukraińskim na studiach stacjonarnych I i II stopnia. W roku 2014 przedłużono istniejące lub zawarto nowe umowy wymiany międzynarodowej LLP ERASMUS+ (większość do 2017, częściowo także do 2018 i 2020 roku) zwiększając ilość uczelni partnerskich do 26. Umożliwi to wyjazd 47 studentom oraz 56 pracownikom naukowym. Zdaniem zespołu oceniającego znacznie zwiększono możliwości wymiany akademickiej, co będzie miało pozytywny wpływ na umiędzynarodowienie studiów.

Działania podejmowane przez Wydział w zakresie internacjonalizacji kształcenia wpływają przede wszystkim na proces kształcenia. Prowadzone badania w zespołach międzynarodowych, wykłady gościnne, warsztaty, kursy i.in. służą przekazywaniu nowych treści, zdobywaniu doświadczeń w zakresie metod dydaktycznych, sposobu zdobywania wiedzy itp. Współpraca międzynarodowa w sposób pośredni przekłada się na efekty kształcenia, a dzięki zdobytej wiedzy umożliwia wzbogacenie treści wykładanych przedmiotów. Liczne kontakty zagraniczne pracowników naukowych stanowią potencjał, który Wydział wykorzystuje przy modyfikacji oferty kształcenia. Stosunkowo mały natomiast jest konkretny udział partnerów zagranicznych w ocenie efektów kształcenia na prowadzonych przez Wydział kierunkach działalności dydaktycznej.

Organizowane są spotkania informacyjne przez biuro współpracy z zagranicą oraz przez koordynatorów w poszczególnych instytutach. Publikację (w cyklu rocznym) »Relacje studentów UJK uczestniczących w programie ERASMUS« zaleca się kontynuować. Studenci zwracają uwagę na przyczyny ograniczonego zainteresowania wymianą międzynarodową. Według nich przeszkodą jest przede wszystkim wysoki koszt pobytu za granicą oraz podjęcie pracy w zawodzie w trakcie trwania studiów.

Jednostka nie prowadzi systemu ankietyzacji w sprawie wymiany międzynarodowej studentów. Zaleca się stworzenie kwestionariusza ankietowego, który uwidaczniałby jakość kształcenia i osiągnięcia przez studentów efekty i możliwości kształcenia poza macierzystą Uczelnią.

Strategia Uczelni zakłada systematyczne budowanie współpracy międzynarodowej i działania w zakresie internacjonalizacji procesu kształcenia. Mając na uwadze powyższe cele należałoby zwrócić uwagę na objęcie tymi działaniami w większym stopniu niż dotychczas studentów studiów doktoranckich. Z rozmowy Zespołu Oceniającego z Kierownikami studiów doktoranckich wynika, że na WPiA podejmowane są działania zmierzające do umiędzynarodowienia procesu kształcenia, w tym inicjatywy w zakresie podpisywania umów partnerskich z zagranicznymi ośrodkami naukowymi oraz rozwijania indywidualnych kontaktów naukowych i artystycznych za granicą. W odniesieniu do studiów trzeciego stopnia istotne jest włączanie doktorantów do współpracy międzynarodowej prowadzonej przez kadrę naukowo-dydaktyczną Wydziału. Planuje się podjęcie szerszych działań w tym zakresie. Pozytywnie wyróżnia się aktywność naukowa i artystyczna doktorantów realizujących prace doktorskie w dyscyplinie sztuk pięknych. Z rozmów przeprowadzonych w czasie wizytacji oraz przedłożonych dokumentów wynika, że znaczącą część aktywności naukowej i artystycznej doktorantów stanowi działalność zagraniczna, obejmująca realizację różnego rodzaju projektów artystycznych, wystaw, udziału w warsztatach i plenerach.

3) jednostka współpracuje z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi,

Wydział podejmuje znaczące działania w sprawie umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych, a także aktywnie utrwała swoją pozycję w wymiarze ogólnopolskim. Jako jednostka naukowo-badawcza oraz dydaktyczna prowadzi szeroką współpracę artystyczno-naukową z regionalnymi jak i innymi instytucjami kulturalnymi w całej Polsce. Wydział współpracuje z licznymi ośrodkami naukowymi w Polsce jak np.: Akademią Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, Pedagogium WSNS w Warszawie, Uniwersytetem Artystycznym w Poznaniu, Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie, Katowicach, Krakowie i Łodzi, Akademią Muzycznymi w Katowicach i Krakowie, oraz Filharmonią w Kielcach. Jednostka prowadzi również szeroką współpracę z zagranicznymi ośrodkami akademickimi by wymienić tylko takie jak: Accademia delle Belle Arti di Brera, Mediolan, Włochy; Politecnico di Milano, Facolta di Design, Włochy; Lapland University, Rovaniemi, Finlandia; Mehmed Akif Erosy University, Burdur, Turcja; Uniwersytet de Ciudad Juarez, Meksyk; Uniwersytet Tuscia w Viterbo we Włoszech, organizacja pozarządową Entropy Knowledge Network w Rzymie, Uniwersytet Babes Bolyai w Rumunii, Uniwersytet Jaume w Hiszpanii. czy University of Texas at Brownsville, USA. Współpraca dotyczy prowadzenia wspólnych badań naukowych, realizowania projektów dydaktycznych, wymiany doświadczeń w zakresie kształcenia, współudziału w międzynarodowych projektach naukowych, wystawach, galeriach, wspólnego organizowania seminariów i konferencji naukowych, wymiany informacji naukowych,

pozyskiwanie funduszy na wspólne projekty badawcze, udziału w jury konkursów muzycznych, dokonywanie prawykonań polskich kompozytorów i ich zapis fonograficzny. Współpraca obejmuje obszary, które reprezentowane są przez kierunki kształcenia na Wydziale. Zakres prowadzonych działań wpływa na wzbogacenie treści kształcenie oraz prowadzoną działalność naukowo-badawczą.

4) Jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu osiągnięcia właściwych efektów kształcenia.

Liczba podmiotów, z którymi współpracuje Wydział jest znaczna i różnorodna. Z racji profilu kształcenia współpracuje przede wszystkim z instytucjami kulturalnymi, artystycznymi, społeczno-kulturalnymi oraz instytucjami pedagogicznymi jak np. Kielecki Park Technologiczny, Muzeum Narodowego, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6 w Kielcach, Centrum Edukacyjne „Szklany Dom”, Zespół Szkół Ogólnokształcących z oddziałami integracyjnymi nr 15 w Kielcach, Przedszkole Samorządowe nr 40, Schronisko dla Nieletnich w Gackach, MOPR Kielce, Regionalne Centrum Naukowo-Techniczne w Podzamczu Chęcińskim, Społeczna Szkoła Muzyczna w Sandomierzy, Filharmonia Świętokrzyska w Kielcach, Dział Graficzny w Media Regionalne sp. z o.o.).

Pracownicy i studenci Jednostki aktywnie uczestniczą w życiu kulturalnym miasta i regionu organizując lub współorganizując festiwale, sympozja, wystawy, koncerty, warsztaty dla dzieci i młodzieży. Wiele z tych przedsięwzięć ma zasięg ogólnopolski i międzynarodowy. Przedmiotem współpracy w zakresie kształcenia jest także organizacja praktyk, szkoleń i staży studenckich w instytucjach społeczno-kulturalnych, oraz udział w targach i warsztatach plastycznych co ma widoczny wpływ nie tylko na efekty kształcenia, ale również zapoznanie się z nowymi technologiami, organizacją pracy w firmach komercyjnych czy sposobami wprowadzania produktów i projektów na rynek i ich autopromocji.

Powyższa działalność Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego odgrywa istotną rolę kulturotwórczą w regionie.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Wydział umożliwia udział pracowników naukowych i studentów w programach międzynarodowych w znacznym zakresie. Wizytowana Jednostka daje szansę studentom na udział w programach wymiany międzynarodowej, głównie dzięki uczestnictwu w programie LLP Erasmus+ ale również na podstawie umów indywidualnych poszczególnych Instytutów. Studenci mogą studiować wybrany kierunek poza macierzystą Uczelnią;
- 2) Stopień uczestnictwa studentów i pracowników w naukowych programach międzynarodowych jest – z wyjątkiem studentów studiów doktoranckich - zadawalający. Ograniczony jest natomiast bezpośredni udział partnerów zagranicznych w systemie oceny

efektów kształcenia prowadzonych przez Wydział projektów, szczególnie na studiach doktoranckich. Kierunek działania powinien być analizowany także na etapie planowania efektów kształcenia;

3) Aktywność Wydziału w dziedzinie współpracy z innymi ośrodkami krajowymi i zagranicznymi jest znacząca. Współpraca ta widoczna jest w procesie kształcenia (m.in. wykłady gościnne, sympozja) oraz prowadzonej działalności artystyczno-dydaktycznej (m.in. udział w konferencjach, warsztatach artystyczno-dydaktycznych, wystawach, koncertach). Wydział umożliwia studentom i pedagogom aktywny udział w wymianie krajowej i zagranicznej;

4) Liczba podmiotów, z którymi współpracuje Wydział jest znaczna, a ich jakość i różnorodność pozwala na zaangażowanie zainteresowanych na różnych etapach procesu kształcenia. Współpraca z podmiotami otoczenia społeczno – gospodarczego przekłada się na organizowanie praktyk w instytucjach oraz szkołach. Współpraca ta pozwala na organizowanie konkretnych działań i prowadzi do osiągnięcia znacznych efektów w procesie kształcenia.

VII. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

1) Jednostka ma wdrożony system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, uwzględniający także potrzeby osób niepełnosprawnych,

Każdy rok jak i Studenckie koła naukowe mają swoich opiekunów – nauczycieli akademickich. Nad sprawami naukowymi nadzór i opiekę sprawuje wicedyrektor Instytutu ds. naukowych i artystycznych, natomiast nad sprawami dydaktycznymi wicedyrektor Instytutu ds. dydaktycznych i studenckich. Kierownicy zakładów odpowiadają za kształcenie zgodnie z kierunkiem studiów. Studenci i doktoranci biorą udział w weryfikacji prawidłowości działania systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej poprzez udział ich przedstawicieli w instytutowych gremiach decyzyjnych (np. KZPK, komisje stypendialne, zespoły badawcze) oraz w trakcie oceny w systemie Wirtualnej Uczelni.

Studenci niepełnosprawni objęci są opieką zgodną z systemem przyjętym na uczelni i realizowanym przez Uniwersyteckie Centrum Wsparcia i Rehabilitacji, które składa się z Biura ds. Osób Niepełnosprawnych i Punktu Interwencji Kryzysowych. W dotychczasowej historii Instytutu nie zdarzyło się, aby niepełnosprawni studenci Instytutu zgłaszali zastrzeżenia dotyczące działania systemu wsparcia.

W czasie wizytacji odbyło się spotkanie Zespołu Oceniającego z uczestnikami studiów trzeciego stopnia, w którym wzięło udział 11 doktorantów. Doktoranci stwierdzili, że opieka naukowa i dydaktyczna oferowana im przez Wydział jest na wysokim poziomie. Doktoranci

mają możliwość swobodnego wyboru opiekunów naukowych. Opisy zainteresowań badawczych potencjalnych opiekunów zamieszczane są na stronie internetowej Wydziału. Listy opiekunów naukowych doktorantów zatwierdzane są w danym roku akademickim przez Radę WPiA. Uchwałą Rady WPiA została także ustalona liczba nie więcej niż 10 doktorantów, wobec których funkcję opiekuna naukowego na studiach doktoranckich bądź promotora w otwartych przewodach doktorskich może podjąć jeden nauczyciel akademicki zatrudniony na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym [Uchwała nr 29/2013 Rady WPiA UJK w Kielcach z dn. 21.03.2013 r.]. Doktoranci pozytywnie ocenili opiekę merytoryczną i wsparcie udzielane im przez opiekunów naukowych. Doktoranci mają również zapewnioną bieżącą opiekę naukową i dydaktyczną pracowników Wydziału, adekwatną do ich potrzeb.

W sprawach dotyczących organizacji i przebiegu studiów doktoranci mogą liczyć na wsparcie i pomoc opiekunów naukowych, ale także Kierowników studiów doktoranckich. Doktoranci pozytywnie ocenili obsługę administracyjną studiów doktoranckich, w tym dostęp do aktualnych informacji związanych z procesem kształcenia. Za niesienie pomocy materialnej doktorantom na Wydziale odpowiada specjalnie przeznaczona do tego komórka (dziekanat ds. socjalnych). W opinii doktorantów obsługa administracyjna w zakresie systemu stypendialnego jest prawidłowa.

Doktoranci stwierdzili, że baza dydaktyczna, naukowa i biblioteczna Wydziału w pełni ich satysfakcjonuje. Pozytywnie ocenili zasoby biblioteczne, a także wyposażenie pracowni, np. fotograficznej.

Pomoc materialna, o którą mogą ubiegać się doktoranci wyczerpuje katalog świadczeń zawarty w ustawie z dn. 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz.U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Doktoranci są objęci systemem wsparcia materialnego, który funkcjonuje w UJK, w ramach którego mogą ubiegać się o stypendium doktoranckie, zwiększenie stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych i świadczenia z Funduszu Pomocy Materialnej dla studentów i doktorantów. Regulaminy przyznawania świadczeń są ogólnodostępne. Doktoranci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym potwierdzili, że mają właściwy dostęp do informacji o zasadach przyznawania świadczeń stypendialnych. Doktoranci pozytywnie ocenili fakt, że po rozpoczęciu kształcenia na I roku studiów byli kompleksowo poinformowani o sprawach socjalnych i stypendialnych.

W czasie rozmów Zespołu Oceniającego z doktorantami zdiagnozowany został problem związany z przyznawaniem stypendiów doktoranckich. Zasady przyznawania stypendium doktoranckiego zostały określone właściwymi zarządzeniami Rektora UJK. Pozytywnie ocenia się powołanie komisji doktoranckich opiniujących wnioski o przyznanie stypendium odrębnie dla każdego kierunku studiów doktoranckich. Doktoranci zwrócili jednak uwagę na kwestię zasad rozdziału i liczby stypendiów. Zgodnie z Zarządzeniem Rektora UJK [Zarządzenie Nr 68/2014 Rektora UJK w Kielcach z dn. 14.10.2014 r.] dla WPiA została przyznana pula dziewięciu stypendiów doktoranckich (kierunek pedagogika - 4, kierunek sztuki piękne – 5). Zgodnie z informacją przekazaną przez doktorantów, obecne zasady

rozdziału stypendiów, polegające na przyznawaniu liczby stypendiów na dany kierunek, prowadzą do sytuacji kumulacji stypendiów na wybranych latach studiów, np. na I roku studiów. W opinii doktorantów sytuacja ta jest niewłaściwa. Z jednej strony doktoranci oceniają, że może to być czynnik motywujący do podjęcia studiów. Z drugiej strony, w ocenie doktorantów znacznie trudniej jest spełnić kryteria uzyskania stypendium doktoranckiego na wyższych latach studiów i pomimo bardzo dużego nakładu pracy oraz znaczącego dorobku naukowego, uwzględnianego w ramach corocznej parametryzacji dorobku naukowego i artystycznego Wydziału, doktoranci wyższych lat uzyskują niższą punktację na listach rankingowych niż doktoranci I roku. W opinii doktorantów jednym z możliwych rozwiązań tej sytuacji mógłby być rozdział stypendiów doktoranckich na zasadzie proporcjonalności liczby stypendiów do liczby doktorantów na roku. Zalecana byłaby weryfikacja systemu przydzielania stypendiów doktoranckich, w tym także analiza możliwości zwiększenia puli stypendiów doktoranckich. Należy podkreślić, że istnieje ścisły związek między systemem finansowania doktorantów, a możliwością terminowego realizowania przez nich rozpraw doktorskich i uzyskiwania awansu naukowego.

Doktoranci nie zgłaszali uwag dotyczących przyznawania świadczeń z Funduszu Pomocy Materialnej. Zaleca się jednak weryfikację zgodności regulaminu przyznawania pomocy materialnej doktorantom z obowiązującymi przepisami prawa (Zarządzenie Nr 63/2014 Rektora UJK w Kielcach z dn. 30.09.2014 r. w sprawie regulaminu przyznawania pomocy materialnej doktorantom; np. § 1 ust. 9 ww. regulaminu – zauważyć należy, że ustawodawca nie różnicuje prawa do otrzymywania pomocy materialnej ze względu na przedłużenie okresu trwania studiów doktoranckich, a tym bardziej ze względu na powód przedłużenia okresu trwania tych studiów, a zatem zastosowane są kryteria pozaustawowe, które dodatkowo stoją w sprzeczności z innymi przepisami omawianego regulaminu odwołującymi się do zasady równości dostępu do świadczeń, § 1 ust. 2).

W Uczelni wdrożone są rozwiązania mające na celu zapewnienie wsparcia doktorantom niepełnosprawnym w procesie kształcenia. Działania w tym zakresie realizuje Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Pełnomocnik Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych (będący pracownikiem Wydziału). Integralną częścią Regulaminu studiów doktoranckich są *Szczegółowe zasady wprowadzania i stosowania rozwiązań alternatywnych wobec studentów niepełnosprawnych*. Z informacji uzyskanych w czasie wizytacji wynika, że doktoranci nie korzystali z form wsparcia osób niepełnosprawnych proponowanych przez Wydział Pedagogiczny i Artystyczny, ponieważ nie zachodziła taka potrzeba.

Udział doktorantów w weryfikacji prawidłowości działania systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej funkcjonującego na studiach trzeciego stopnia na WPiA polega na uczestnictwie doktorantów w pracach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i Rady Wydziału, a także bieżącej współpracy samorządu doktorantów z Władzami Wydziału oraz Kierownikami studiów doktoranckich. Od roku akademickiego 2013/14 doktoranci zostali objęci procesem ankietyzacji. Doktoranci mają także możliwość zgłaszania ewentualnych uwag i wniosków bezpośrednio opiekunom naukowym i Kierownikom studiów doktoranckich. W czasie spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci ocenili, że mają

zapewniony odpowiedni udział w podejmowaniu decyzji dotyczących procesu kształcenia na Wydziale.

2). jednostka ma efektywny system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych,

Zapobieganie i rozwiązywanie sytuacji konfliktowych odbywa się w jednostce w trybie formalnym i nieformalnym. W trybie formalnym studenci zgłaszają swoje postulaty lub skargi w formie ustnej, pisemnej lub elektronicznej starostom lat, ci opiekunom lat, zaś opiekunowie wicedyrektorowi ds. dydaktycznych i studenckich, który podejmuje decyzje po spotkaniu z zainteresowanymi, i wykładowcami oraz po konsultacji z dyrektorem instytutu, jeśli zachodzi taka potrzeba. W wypadku zastrzeżeń co do sposobu rozwiązania problemu istnieje procedura odwoławcza do dyrektora instytutu lub władz wydziału.

Do wnoszenia uwag dostosowana jest także ankieta oceny nauczycieli akademickich i pracowników administracji, którą studenci uzupełniają na koniec każdego semestru (od roku ak. 2013/14) poprzez system Wirtualnej Uczelni. Studenci mają też możliwość zgłaszania uwag poprzez swoich przedstawicieli w Kierunkowych Zespołach ds. Jakości Kształcenia. W trybie nieformalnym studenci zgłaszają swoje uwagi bezpośrednio wykładowcom (w tym doktorantom prowadzącym zajęcia w ramach praktyki dydaktycznej) lub wicedyrektorowi instytutu ds. dydaktycznych i studenckich.

Weryfikacja efektywności systemu odbywa się na spotkaniach Kierunkowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia, Kolegiach Dyrektora i podczas Rad Instytutu.

Na WPiA system rozwiązywania sytuacji konfliktowych i rozpatrywania skarg doktorantów opiera się na przepisach wewnętrznych Uczelni (m. in. Statucie, Regulaminie studiów doktoranckich, regulaminach stypendialnych). Doktoranci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym stwierdzili, że ewentualne problemy zgłaszaliby opiekunom naukowym, Kierownikom studiów lub Władzom Wydziału. W opinii doktorantów osoby te wykazują otwartą postawę wobec ich spraw i udzielają niezbędnej pomocy w rozwiązywaniu problemów związanych z procesem kształcenia.

3) jednostka wspiera działalność samorządu oraz organizacji zrzeszających studentów lub doktorantów i współpracuje z nimi; organy jednostki, podejmują aktywne działania mające na celu szerokie włączanie studentów oraz doktorantów i ich przedstawicieli do prac organów jednostki, komisji statutowych i doraźnych, zwłaszcza koncentrujących swoje prace wokół procesu dydaktycznego i spraw dotyczących studentów i doktorantów.

W Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach funkcjonuje samorząd studencki działający przez swoje organy na podstawie uchwalonego przez nie Regulaminu, którego zgodność z Ustawą i Statutem stwierdził Senat Uczelni na podstawie art. 202 ust. 4 Ustawy. Co do treści, Regulamin spełnia przesłanki Ustawowe. Samorząd studenci działa na stopniu Uczelni i wydziałów.

Regulamin studiów został wprowadzony z poszanowaniem zasady zawartej w art. 161 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 roku (Dz.U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.), co potwierdzone zostało odpowiednią uchwałą uczelnianego organu uchwałodawczego samorządu studenckiego. Przepisy Regulaminu Studiów są zgodne z Ustawą.

W trakcie przeprowadzanej wizytacji odbyło się jedno spotkanie z przedstawicielami wydziałowego samorządu studenckiego, na którym uzyskano poniższe informacje, a następnie zweryfikowano je w oparciu o dostarczone dokumenty, jak również inne odbyte rozmowy.

Wydział spełnia wymagania Ustawy z art. 67 ust. 4 co do odpowiedniego minimalnego udziału przedstawicieli studentów i doktorantów w Radzie Wydziału ocenianej jednostki, co należy ocenić pozytywnie. Przedstawiciele studentów uczęszczają na posiedzenia Rady Wydziału, są na nie w prawidłowy sposób zapraszani oraz otrzymują odpowiednio wcześniej wszelkie dokumenty, które są na nich omawiane. Studenci traktowani są na posiedzeniach w sposób partnerski jednak rzadko zabierają głos w sprawach Wydziału. Przedstawiciele studentów są w sposób dostateczny włączani przez władze Wydziału w większość działań związanych z procedowaniem nad sprawami studentów, co ocenia się pozytywnie.

Przedstawiciele studentów biorą w pełni udział w procesie kształtowania sylwetki absolwenta oraz pracy nad opracowywaniem efektów kształcenia oraz ich ewaluacją poprzez udział w pracach nad planami studiów i programami kształcenia. Praca nad programami kształcenia odbywa się co do zasady na posiedzeniach kierunkowych zespołów ds. programów kształcenia utworzonych dla poszczególnych kierunków studiów. W skład zespołów wchodzi przedstawiciele minimum kadrowego dla danego kierunku studiów, przedstawiciele studentów, delegowani przez właściwy organ samorządu studentów oraz inne osoby wskazane przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej. Przedstawiciele studentów w zespołach zostali do nich powołani w sposób wyraźny, akceptacją Dziekana Wydziału, co ocenia się pozytywnie. Zespół oceniający nie mógł ustalić, czy wyłonienie przedstawicieli studentów nastąpiło na wniosek odpowiedniego organu samorządu studenckiego. Studenci aktywnie uczestniczą w pracach zespołów, których efekty następnie przekazywane są do zatwierdzenia na posiedzenia Rady Wydziału, co ustalono na podstawie protokołów z posiedzeń zespołów, co ocenia się pozytywnie. Oceniany Wydział przedstawił ponadto opinie właściwego wydziałowego organu samorządu studenckiego w przedmiocie przyjmowanych na Wydziale programów kształcenia, których wymaga art. 68 ust. 1 punkt 2) ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, co ocenia się pozytywnie.

Wydział zapewnia na potrzeby działalności ustawowej i regulaminowej wydziałowego samorządu studenckiego niezbędną bazę lokalową, która jest wyposażona w sprzęt biurowy, telefon stacjonarny i inne środki trwałe potrzebne do prawidłowego funkcjonowania, co zespół oceniający stwierdza wizytując wskazane pomieszczenia, co zasługuje na pozytywną ocenę. Władze wydziału wspierają finansowo działalność studencką w tym działalność samorządu wydziałowego, co ocenia się pozytywnie. Co więcej samorząd studencki na Wydziale czerpie środki finansowe na swoją działalność z budżetu Samorządu Studenckiego

ustalanego na stopniu Uczelni i rozdysponowywanego zgodnie z Ustawą przez jego właściwe organy.

Współpraca pomiędzy władzami Wydziału, a organami samorządu studenckiego jest na dobrym poziomie. Kontakty charakteryzują się wzajemną życzliwością i konstruktywnym dialogiem. Członkowie samorządu studenckiego określają kontakty z władzami Wydziału jako „czysto praktyczne i funkcjonalne”. Postulaty samorządu studenckiego szczególnie dotyczące spraw studenckich są wysłuchiwane i niekiedy uwzględniane, a problemy dotyczące toku studiów rozwiązywane pozytywnie. Samorząd wydziałowy jest w stałym kontakcie z władzami Wydziału, a w szczególności z Prodziekanami, a konsultacje w sprawach studenckich odbywają się na bezpośrednich spotkaniach, poprzez rozmowy telefoniczne etc. Przedstawiciele studentów mają bezpośredni dostęp do osób decyzyjnych na Wydziale oraz zawsze mogą liczyć na spotkania z wolnej stopy, co zasługuje na ocenę pozytywną. Przedstawiciele studentów są w dostatecznym stopniu włączeni w decydowanie o sprawach ocenianej jednostki, a w najważniejszych sprawach proszeni są o oficjalne opinie, co zasługuje na pozytywną notę. Członkowie wydziałowego samorządu studenckiego nie doznają problemów w toku studiów ze względu na spełnianie swoich ustawowych obowiązków, a wręcz przeciwnie są wspierani np. poprzez usprawiedliwianie nieobecności na zajęciach w przypadku przebywania na posiedzeniach Rady Wydziału i innych ciał, w których zasiadają. Relacje władz Wydziału z przedstawicielami studentów należy ocenić pozytywnie.

Samorząd studencki działa poprawnie i z poszanowaniem dla interesów studentów, często zbierając ich opinie oraz działając w pełni na ich korzyść. Samorząd zajmuje się pośrednictwem w ubezpieczaniu studentów przed następstwami nieszczęśliwych wypadków oraz prowadzi działalność kulturalną i pomocową dla studentów, co ocenia się pozytywnie.

Doktoranci UJK zrzeszają się w samorządzie doktorantów. Obecnie Uczelniana Rada Samorządu Doktorantów UJK pracuje nad nowelizacją regulaminu samorządu (Zespołowi Oceniającemu został udostępniony Regulaminu Samorządu Doktorantów Akademii Świętokrzyskiej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach stanowiący załącznik do Uchwały Nr 83/2007 Senatu Akademii Świętokrzyskiej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia. 13.12. 2007 r.). Samorząd doktorantów UJK reprezentuje interesy doktorantów w Uczelni i na Wydziałach oraz wyraża opinię społeczności uczestników studiów trzeciego stopnia w sprawach, które ich dotyczą. Przedstawiciele samorządu doktorantów włączeni są m.in. w prace Senatu Uczelni, Rady Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego, Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia (UKJK), Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (WKJK).

Na WPiA działa wydziałowy samorząd doktorantów, który współpracuje z Kierownikami studiów doktoranckich i Władzami Wydziału w zakresie zapewniania jakości kształcenia na studiach trzeciego stopnia prowadzonych przez jednostkę. Samorząd podejmuje działania wspierające doktorantów w realizacji studiów, a także uczestniczy w podejmowaniu decyzji w sprawach istotnych dla doktorantów Wydziału. Przedstawiciele doktorantów wchodzi w skład komisji stypendialnych powoływanych w jednostce, a także realizują zadania w zakresie zapewnienia doktorantom dostępu do istotnych dla nich informacji dotyczących studiów przez przesyłanie ich drogą mailową. W czasie spotkania z Zespołem Oceniającym

przedstawiciele doktorantów ocenili, że mają zapewniony odpowiedni udział w podejmowaniu decyzji dotyczących procesu kształcenia na Wydziale. W opinii Kierowników studiów doktoranckich współpraca z samorządem doktoranckim ma charakter poprawny.

Doktoranci realizujący studia doktoranckie w dyscyplinie pedagogika biorą aktywny udział w pracach kół naukowych. Doktoranci realizujący prace doktorskie w dyscyplinie sztuk pięknych poinformowali, że nie uczestniczą w ruchu kół naukowych ze względu na specyfikę form ich aktywności naukowej. Z informacji przekazanych przez doktorantów wynika, że działalność kół naukowych jest dofinansowywana, a zadania w tym zakresie realizuje Ośrodek Nauki i Kultury Studenckiej (ONIKS). Doktoranci wyrazili jednak zróżnicowane opinie na temat możliwości uzyskania dofinansowania swojej działalności naukowej z środków pozostających do dyspozycji tej komórki.

Niejasna jest kwestia finansowania samorządu doktorantów. Z informacji uzyskanych w czasie wizytacji wynika, że samorząd podejmował próby jej uregulowania, ale nie przyniosły one pozytywnych efektów. Zgodnie z ustawą z dn. 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym*, Dz.U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm., art. 208 ust.2 oraz art. 202 ust. 8, Uczelnia zapewnia środki materialne niezbędne do funkcjonowania organów samorządu doktoranckiego. Z informacji przekazanych przez doktorantów w czasie wizytacji wynika, że samorząd doktorantów UJK nie dysponuje obecnie środkami na swoją działalność. Doktoranci wskazali, że pozyskane środki finansowe w ramach budżetu samorządu doktorantów wydatkowane byłyby w szczególności na naukowe inicjatywy doktorantów (dofinansowanie udziału w konferencjach i publikacji doktorantów), bieżące wydatki związane z funkcjonowaniem samorządu doktoranckiego (materiały biurowe), a ponadto na współpracę z samorządami doktoranckimi z innych ośrodków akademickich w kraju. Obecnie samorząd doktorantów UJK nie wykazuje szerszej aktywności na płaszczyźnie współpracy z innymi samorządami doktoranckimi w regionie i kraju. Omawiana kwestia wymaga wyjaśnienia, tym bardziej, że w swoich strategicznych celach Uczelnia i Wydział uwzględniają wspieranie działalności samorządu studenckiego i doktoranckiego oraz kół naukowych i przewidują środki finansowe na te cele (zał. 1-2 i 11 do Raportu Samooceny WPiA).

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Jednostka ma wdrożony dobrze funkcjonujący system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, uwzględniający także potrzeby osób niepełnosprawnych. W znaczącym stopniu doktoranci mają zapewnione warunki materialne do realizacji studiów, zaleca się jednak weryfikację zasad przyznawania stypendiów doktoranckich;

2) jednostka ma efektywny system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Zapobieganie i rozwiązywanie sytuacji konfliktowych odbywa się w trybie

formalnym i nieformalnym (praktykowany w uczelniach artystycznych od lat model mistrz – uczeń);

3) Władze Wydziału włączają doktorantów do współpracy koncentrującej się wokół procesu dydaktycznego i spraw dotyczących doktorantów. Doktoranci ocenili, że mają zapewniony odpowiedni udział w podejmowaniu decyzji dotyczących procesu kształcenia na Wydziale. Wyjaśnienia wymaga kwestia finansowania samorządu doktorantów;

4) Jednostka wspiera działalność samorządu oraz organizacji zrzeszających studentów lub doktorantów i współpracuje z nimi; organy jednostki, podejmują aktywne działania mające na celu szerokie włączanie studentów oraz doktorantów i ich przedstawicieli do prac organów jednostki, komisji statutowych i doraźnych, zwłaszcza koncentrujących swoje prace wokół procesu dydaktycznego i spraw dotyczących studentów i doktorantów.

VIII. Spójność systemu wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, oraz jego zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

Podstawy funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (zwanego dalej Systemem lub WSZJK) ustanowione zostały w Uczelni Uchwałą Senatu Nr 81/2008 z dnia 27 listopada 2008 r. W powyższej Uchwale przyjęto, iż Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia obejmuje:

- 1). Monitorowanie standardów akademickich,
- 2). Ocenę procesu nauczania,
- 3). Ocenę jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych,
- 4). Ocenę dostępności informacji na temat kształcenia,
- 5). Ocenę mobilności studentów,
- 6). Ocenę warunków socjalnych studentów,
- 7). Zbieranie opinii absolwentów UJK o przebiegu odbytych studiów,
- 8). Zbieranie opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów UJK,
- 9). Wypracowanie instrumentów służących do realizacji pkt 1- 8”.

Senat Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach zatwierdził następnie w dniu 26 kwietnia 2012 r. Uchwałą Nr 27/2012 udoskonalającą system, w której przyjęto, iż Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia:

- 1). odnosi się do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego,
- 2). uwzględnia działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na studiach, studiach podyplomowych i kursach prowadzonych przez podstawową jednostkę organizacyjną uczelni,
- 3) uwzględnia w szczególności wszystkie formy weryfikowania efektów kształcenia na kierunkach i poziomach studiów, studiach podyplomowych, kursach doszkalających i szkoleniach,
- 4). uwzględnia oceny dokonywane przez studentów i doktorantów po zakończeniu każdego

cyklu zajęć dydaktycznych,

5). uwzględnia wnioski z monitorowania kariery zawodowej absolwentów uczelni, i doktorantów po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych,

6). uwzględnia z badań oczekiwań pracodawców i zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy” .

Obecnie obowiązuje Uchwała Nr 26/2013 Senatu UJK z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie *Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia*, zgodnie z którą w celu realizacji zadań WSZJK na szczeblu Uniwersytetu powołuje się Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia (UKJK), w której skład wchodzi: Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (UZJK) oraz Uczelniany Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (UZOJK). Działania Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia koordynuje Pełnomocnik Rektora ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, pełniąc funkcję jej przewodniczącego (powołanie z dnia 19 lipca 2013 r. na okres od 1 października 2013 do 30 września 2016 r.). Nadzór nad funkcjonowaniem WSZJK sprawuje Prorektor ds. kształcenia Uniwersytetu.

W skład Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia (powołanej Zarządzeniem Nr 86/2012 Rektora UJK z dnia 15 października 2012 r., zmienionym Zarządzeniami: Nr 60/2013 z dnia 23 września 2013 r. oraz obowiązującym - Nr 23/2014 z dnia 22 kwietnia 2014 r.) wchodzi m.in. nauczyciele akademicki, przewodniczący Komisji Senackich, przedstawiciel Działu Aplikacji i Wsparcia Informatycznego oraz Kierownicy: Działu Nauczania oraz Akademickiego Biura Karier, a także przedstawiciele studentów i doktorantów.

Na poziomie wydziału nadzór nad WSZJK sprawuje Dziekan. Pracami związanymi z doskonaleniem jakości kształcenia kierują wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia (WKJK), w skład których wchodzi: wydziałowe zespoły ds. jakości kształcenia (WZJK), wydziałowe zespoły ds. oceny jakości kształcenia (WZOJK), a także - bezpośrednio podlegające działającym w ramach Wydziału instytutom - kierunkowe zespoły ds. programów kształcenia (KZPK). Na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym Dziekan powołał w dniu 19 października 2012 r. Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, skład której zmieniano – obecnie w pracach powyższego ciała kolegialnego uczestniczą m.in.: przedstawiciele studentów i doktorantów, pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, a także pracodawców.

Szczegółowe zadania zarówno Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, jak i Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia Rektor Uniwersytetu określił w Zarządzeniu Nr 47/2013 z dnia 1 lipca 2013 r. z późn zm.: Nr 63/2013 z dnia 30 września 2013 r. oraz Nr 69/2013 z dnia 8 października 2013 r. W obowiązującym Zarządzeniu Nr 69/2013 z dnia 8 października 2013 r. zmieniono zadania Uczelnianego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia oraz Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, porządkując je zgodnie z kryterium odpowiedzialności, wynikającym z przypisanych obszarów jakości (ocena, monitoring), tworzeniem i modyfikowaniem oraz rekomendowaniem. Wskazano również uprawnienia, które posiada Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia w zakresie doskonalenia systemu jakości.

Zgodnie z obowiązującym Zarządzeniem do podstawowych zadań Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia należy m.in.: opracowanie strategii zapewnienia jakości kształcenia; określenie procedur i polityki zarządzania jakością kształcenia; przedstawianie Rektorowi propozycji działań mających na celu doskonalenie procesu kształcenia, natomiast Senatowi Uniwersytetu corocznego raportu z funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz wdrażania projektów działań podnoszących jakość kształcenia; ciągle doskonalenie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia; wspieranie i monitorowanie działań Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia, w tym przekazywanie uczelnianych rekomendacji działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia, a także upowszechnianie najlepszych praktyk dotyczących doskonalenia jakości kształcenia. Podczas wizytacji udostępniono min. *Sprawozdanie z działalności Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia i Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia w roku akademickim 2012/2013* oraz *Raport z oceny Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia przeprowadzonej na wszystkich wydziałach UJK w roku akademickim 2013/2014*, omówiony na posiedzeniu Senatu UJK w dniu 30 października 2014 r. Zarządzeniem Nr 23/2014 z dnia 22 kwietnia 2014 r. Rektor UJK wprowadził ponadto *Regulamin Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia* (stanowiący Załącznik do niniejszego Zarządzenia).

W Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach obowiązuje opracowana przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia *Księga procedur* - zbiór kluczowych przepisów kompleksowo regulujących wszystkie aspekty procesu kształcenia i zapewniania jakości kształcenia w Uczelni. *Księga procedur* zatwierdzona została Zarządzeniem Rektora Nr 58/2013 z dnia 15 października 2013 r. (zmiany w powyższym dokumencie wprowadzono Zarządzeniem Nr 70/2013 z dnia 8 października 2013 r.). *Księga* zawiera następujące Procedury: ogólną zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia - wzór i oznaczenie procedur; tworzenia, modyfikowania oraz likwidacji kierunków studiów i specjalności; tworzenia studiów podyplomowych i kursów dokształcających; weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych; oceny wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia; zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia; obsługi toku studiów; upowszechniania informacji; ogólnouniwersyteckich badań ankietowych; oceny nauczyciela akademickiego; monitorowania karier zawodowych absolwentów; procesu dyplomowania; odbywania i dokumentowania praktyk studenckich; hospicji zajęć; trybu i sposobu przeprowadzania egzaminów certyfikacyjnych z języków obcych; udziału studentów w zajęciach do wyboru; wprowadzania ocen do Wirtualnej Uczelni. *Księga procedur* obowiązuje w Uniwersytecie od 1 października 2013 r., i dostępna jest na stronie internetowej Uczelni w zakładce Jakość Kształcenia, pod adresem: http://www.ujk.edu.pl/ksiega_procedur.html.

Dokumentami normującymi proces zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni i na Wydziale są również:

- Misja i Strategia Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach na lata 2012-2020 zatwierdzona Uchwałą Nr 18/2012 Senatu Uczelni z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie przyjęcia zasad misji i strategii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, w której przyjęto, iż Misją Uniwersytetu jest prowadzenie wyspecjalizowanych badań naukowych

i wszechstronnej działalności edukacyjnej - z uwzględnieniem i poszanowaniem zasad humanizmu, demokracji i tolerancji". Tożsamość Uniwersytetu budowana jest poprzez dbałość o wysoki poziom badań naukowych i kształcenia akademickiego, systematyczne budowanie współpracy międzynarodowej, upowszechnianie wiedzy, prowadzenie różnorodnych form działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej, kształtowanie patriotyzmu i przywiązania do uniwersalnych wartości etycznych. Misja realizowana jest poprzez określone w Strategii rozwoju Uczelni cele priorytetowe: 1). Nauka - fundament Uniwersytetu, 2). Edukacja - wysoka jakość i różnorodna oferta kształcenia, 3). Baza – rozbudowa i unowocześnienie infrastruktury UJK, 4). Otoczenie – otwarty Uniwersytet, 5). Zarządzanie – sprawny i przyjazny Uniwersytet oraz

- Misja i Strategia Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego zatwierdzona na lata 2012-2020 Uchwałą Nr 26/2013 Rady Wydziału w dniu 21 marca 2013 r., w której przyjęto deklarowane cele priorytetowe (zbieżne z celami określonymi w strategii Uczelni) oraz wytyczne w zakresie działań zmierzających do ich osiągnięcia.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym zatwierdzony został Uchwałą Nr 20/2014 Rady Wydziału w dniu 20 marca 2014 r. W załączniku do powyższej Uchwały określono m.in. cel strategiczny oraz cele szczegółowe, strukturę Systemu, ponadto zadania poszczególnych ciał kolegialnych funkcjonujących w ramach Systemu wydziałowego. Zgodnie z powyższą Uchwałą (a także omówionym wcześniej Zarządzeniem Nr 69/2013 Rektora UJK z dnia 8 października 2013 r.) do podstawowych zadań Wydziałowej Komisji ds. jakości Kształcenia należy m.in.: wdrażanie procedur opracowanych przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia; analiza i publikacja wyników oceny jakości kształcenia na Wydziale; przedstawianie: Dziekanowi propozycji mających na celu podniesienie jakości kształcenia na Wydziale, natomiast Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia wyników samooceny w postaci raportów samooceny i planów działań naprawczych z zakresu jakości kształcenia wraz z harmonogramem ich wdrażania; wnioskowanie zmian w programach kształcenia na bazie uzyskanych wyników ankietowania (pracodawców, studentów i absolwentów); wnioskowanie o dokonanie zmian: w sposobach prowadzenia zajęć dydaktycznych w celu uzyskania większej efektywności procesu kształcenia na bazie uzyskanych wyników ankietowania (studenci i absolwenci) oraz w zakresie infrastruktury w aspekcie osiągania zakładanych efektów kształcenia. Określono, iż Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia obejmuje monitorowanie standardów akademickich, ocenę jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, dostępność informacji na temat kształcenia, a w ramach Systemu prowadzona jest: ankietyzacja studentów, hospitacje zajęć, ocena okresowa nauczycieli akademickich, weryfikacja planów i programów kształcenia, ocenianie studentów (zgodnie z Regulaminem studiów) oraz forma komunikacji na Wydziale PiA. Wdrażanie działań w ramach Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia odbywać powinno się zgodnie z Uczelnianym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Podczas wizytacji udostępniono następujące przykładowe opinie/dokumenty zatwierdzone przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, m.in. *Opinie: w sprawie zatwierdzenia*

planu i programu kształcenia spełniającego wymagania Krajowych Ram kwalifikacji dla studiów III stopnia (doktoranckich) w zakresie sztuk pięknych, w sprawie zatwierdzenia planu i programu kształcenia spełniającego wymagania Krajowych Ram kwalifikacji dla studiów III stopnia (doktoranckich) w zakresie Pedagogiki, w sprawie programu studiów doktoranckich w zakresie nauk humanistycznych w dyscyplinie pedagogika, Wydziałowego Zespołu ds. jakości Kształcenia dotyczącą programu i planu studiów podyplomowych „Biblioterapia”, dotyczącą zaopiniowania zmian w planie studiów dla kierunku: Edukacja Artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, studia II stopnia (rekrutacja 2014/2015); a także Zasady weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym - przyjęte do realizacji przez WKJK na posiedzeniu w dniu 10 kwietnia 2014 r.

W roku akademickim 2013/2014 Wydziałowa Komisja ds. jakości Kształcenia WPiA obradowała 15 razy, z posiedzeń powyższego ciała kolegialnego sporządzane są protokoły.

Protokoły/ sprawozdania sporządzane są również z posiedzeń Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia (WZOJK) oraz Kierunkowych Zespołów ds. Programów Kształcenia (KZPK). Dokumenty i informacje związane z WSZJK na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym dostępne są na stronie internetowej Wydziału w zakładce jakość kształcenia. Można tam znaleźć m.in. Wydziałowe procedury dotyczące: kształcenia, dyplomowania, czy stosowaną w powyższej Jednostce procedurę antyplagiatową.

Prowadzonym na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym studiom doktoranckim w dyscyplinach: pedagogika oraz sztuki piękne, utworzonym zgodnie z art. 195 ust. 6 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.) na mocy Zarządzenia Rektora (nr 30/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r.) na wniosek Rady WPiA, przewodniczą Kierownicy Studiów Doktoranckich (powołani przez Rektora Uczelni na wniosek Dziekana WPiA po pozytywnym zaopiniowaniu kandydatur przez Radę Wydziału PiA, Uchwałami odpowiednio: nr 52/2012 z dnia 20 czerwca 2012 r. oraz nr 56/2013 z dnia 19 czerwca 2013 r.). Z otrzymanych podczas wizytacji informacji wynika, że studia doktoranckie są ankietowane, nie przedstawiono jednak identyfikowalnej dla uczestników studiów doktoranckich dokumentacji w tym zakresie (np. wzorów ankiet, wyników ankietyzacji, analiz).

Wydział prowadzi ponadto studia podyplomowe z zakresu Pedagogiki oraz Edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej, utworzone przez Prorektora ds. dydaktycznych i studenckich na wniosek Dziekana ocenianej Jednostki. Studia podyplomowe są hospitowane oraz ankietowane. Podczas wizytacji udostępniono wybrane protokoły z hospitacji oraz sprawozdania kierownika studiów podyplomowych z hospitacji zajęć dydaktycznych przeprowadzonych w latach 2012- 2014.

Ankietyzacja jest dobrowolna, prowadzona w formie elektronicznej.

Podczas wizytacji przedstawiono ponadto obszerną, kompleksową dokumentację dotyczącą realizacji działań podejmowanych w zakresie podnoszenia efektywności Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Poniżej wybrane przykłady:

- *Sprawozdanie z weryfikacji efektów kształcenia na WPiA;*
- *Sprawozdanie z przebiegu procesu dydaktycznego w roku akademickim 2013/2014 pod kontem jakości nauczania na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym, obejmujące wszystkie Instytuty funkcjonujące w ramach WPiA, przyjęte na posiedzeniu Rady Wydziału Uchwałą nr 70/2014 z dnia 18 września 2014 r.;*
- *Opinia Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia – dotycząca weryfikacji prac dyplomowych (z każdego kierunku na poziomie studiów I i II stopnia na WPiA);*
- *Raport z oceny wewnętrznej na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym, kierunek praca socjalna studia I stopnia - 2014 r., przekazany Dziekanowi WPiA, Dyrektorowi Instytutu Pedagogiki i Psychologii oraz przewodniczącej WKJK;*
- *Sprawozdanie z jakości kształcenia w Instytutach: Edukacji Szkolnej oraz Pedagogiki i Psychologii - 2014 r.;*
- *Sprawozdanie z oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości i doskonałości kształcenia w Instytucie Edukacji Muzycznej UJK za rok akademicki 2013/2014 oraz Plany działania IEM na lata akademickie 2014/2014 oraz 2014/2015);*
- *Sprawozdanie z wyników ankiet studenckich (rok akademicki 2013/2014; semestr zimowy);*
- *Raport samooceny z hospitacji na WPiA nr 1/2014;*
- *Sprawozdanie z hospitacji – Instytut Pedagogiki i Psychologii – 2014 r.;*
- *Harmonogram hospitacji w Instytucie Edukacji Szkolnej w roku akademickim 2013/2014;*
- *Sprawozdanie z hospitacji zajęć dydaktycznych w Instytucie Edukacji Muzycznej w roku akademickim 2013/2014 r.;*
- *Sprawozdanie z przeprowadzonych hospitacji w roku akademickim 2013/2014 – Instytut Sztuk Pięknych – 2014 r.;*
- *Harmonogram (z lat akadem. 2012/2013/2014), Protokół oraz Sprawozdanie z hospitacji zajęć dydaktycznych na studiach podyplomowych z zakresu Edukacji Muzycznej w Instytucie Edukacji Muzycznej UJK w Kielcach, a także Wyniki ankiet studenckich 2013/2014 uwzględniające ocenę nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na studiach podyplomowych w IEM;*
- *Raport – Sytuacje trudne studentów;*
- *Weryfikacja proponowanych tematów prac dyplomowych pod kątem ich zgodności z kierunkiem studiów i zakładanymi efektami kształcenia – IEM;*
- *Propozycje zmian mających na celu podniesienie jakości kształcenia z udziałem interesariuszy oraz Prezentacja wyników wywiadu z interesariuszami zewnętrznymi – IEM;*

- *Opinia interesariuszy, specjalistów zewnętrznych prowadzących zajęcia dydaktyczne na kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych w roku akademickim 2013/2014 w zakresie wniosków z analiz KZPK, modyfikacji oraz propozycji doskonalenia programu kształcenia;*

- *Informacja w sprawie wstępnych wyników badań ankietowych dotyczących jakości obsługi studentów przez pracowników dziekanatów oraz uwag zgłoszonych przez kierowników dziekanatów dotyczących doskonalenia systemu jakości kształcenia – przekazana Prorektorowi ds. dydaktycznych i studenckich UJK w lipcu 2014 r. (wyniki badań były uprzednio omówione (w czerwcu 2014 r.) na spotkaniu Pełnomocnika Rektora ds. Zapewniania Jakości Kształcenia z kierownikami dziekanatów Uczelni);*

- *Raport Wydziałowy - Monitorowanie karier zawodowych (WSZJK-U10);*

- *Prezentacja - Wyniki badań monitorowania zawodowych absolwentów kończących studia w 2012 roku - Akademickie Biuro Karier UJK.*

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

1) Po zapoznaniu się z otrzymaną dokumentacją należy uznać, iż Wydział Pedagogiczny i Artystyczny Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach opracował strukturę systemu zapewnienia jakości kształcenia zgodną z systemem wewnętrznych przepisów prawnych obowiązujących w Uczelni, stwarzając tym samym mechanizmy do analizy i doskonalenia jego funkcjonowania. W strategii i polityce jakości Wydziału zostały przyjęte cele jakościowe związane z dążeniem do wysokiego poziomu kształcenia;

2) Podejmowane w ocenianej Jednostce działania mają na celu rozwój i doskonalenie procesu zapewnienia jakości kształcenia, a zakres, sposób prowadzenia i kompletność dokumentacji dotyczącej dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do poszczególnych czynników wpływających na jakość kształcenia, są poprawne.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	strategia rozwoju		X			
2	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			
3	Cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji		X			
4	zasoby kadrowe, materialne i finansowe		X			
5	przewodzenie badań naukowych		X			
6	współpraca krajowa i międzynarodowa		X			
7	system wsparcia studentów i doktorantów		X			
8	przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia		X			

Strategia rozwoju jednostki jest zbieżna z misją i strategią uczelni oraz uwzględnia politykę zapewniania wysokiej jakości kształcenia. Koncepcja kształcenia i działalność artystyczno-naukowa jednostki jest w pełni zgodna z jej celami strategicznymi. Jednostka prowadzi właściwą politykę, umożliwiającą rozwój kwalifikacji dydaktycznych i artystyczno-naukowych pracowników. Reprezentowane przez poszczególnych nauczycieli akademickich dziedziny i dyscypliny są w pełni adekwatne z potrzebami wynikającymi z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa jest w pełni dostosowana do profilu i rozmiarów prowadzonego kształcenia. Na szczególne podkreślenie zasługuje infrastruktura będąca w dyspozycji Instytutu Sztuk Pięknych, która należy do najnowocześniejszych w Polsce.

Wszystkie, wchodzące w skład wizytowanej Jednostki kierunki, podejmują różnorodne działania służące internacjonalizacji procesu kształcenia. Bardzo istotne jest osobiste zaangażowanie licznej grupy nauczycieli akademickich Jednostki w nawiązywaniu ciągle nowych kontaktów.

Zespół pozytywnie ocenia funkcjonowanie w jednostce systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, w tym również stopnia uwzględnienia potrzeb osób niepełnosprawnych.

Ocena „w pełni” zasobów kadrowych, działalności naukowej i międzynarodowej oraz współpracy z beneficjentami procesu kształcenia wskazuje na dbałość Wydziału w osiąganiu efektów kształcenia. Podjęte działania przez Wydział w wymienionych powyżej obszarach pracy naukowej i dydaktycznej zapewniają osiągnięcie założonych efektów kształcenia i ich weryfikację czego efektem są liczne nagrody krajowe jak i międzynarodowe studentów oraz nauczycieli akademickich.

za Zespół Oceniający

prof. zw dr hab. Joachim Pichura

